

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele.

Læs mere om fordele og sponsorat her:

<https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

S. H. Finne-Grønn.

Trøgstadpresten hr. Niels Muus'
Optegnelser.

Trøgstadpresten hr. Niels Muus' optegnelser.

En slegtebog fra 1600-tallet.

Ved

S. H. Finne-Grønn.

De optegnelser, der under anførte fællestitel skal meddeles i det følgende, er paabegyndt af borgermester i Varberg 1615—21 Lauritz Muus og fortsat af hans søn hr. Niels Muus, sogneprest til Trøgstad 1645—85, og findes indført i den ældste bevarede ministerialbog for Trøgstad. Bogen selv har tydeligvis oprindelig tjent borgermesteren til regnskabsbog og har senere i samme egenskab medfulgt sønnen til Trøgstad, da den første række blade er optaget af vidtløftige regnskaber, der forøvrig giver et særdeles godt indblik i en velstaaende prestefamilies husholdning i en jevn østlandsbygd midt i det 17de aarhundrede.

Selve slegtebogsoptegnelserne samt en del presbyterologiske notiser om samtidige embedsbrødre i Smaalenene findes for den største del bagerst i bogen, mange er derhos spredt paa forskjellige blade og enkelte maa endog hentes frem af selve regnskaberne. Af praktiske grunde har meddeleren føiet dem sammen i kronologisk orden, med bibehold af den originale orthografi, og tilføiet oplysende noter.

De personer, hvis navne i teksten er anført med cursiv, vil blive nærmere omhandlet i en afsluttende oversigt over slegten Muus m. v.

I noterne betegnes: det norske Rigsarkiv ved RA., det danske Rigsarkiv ved DRA., Norsk hist. Tidsskrift ved NHT., Norsk Herredags Dombog ved NHD., Personalhist. Tidsskrift ved PHT., Norske Rigs-Registrarer ved NRR., samt Hostrup Schultz: Helsingørs Embeds- og Bestillingsmænd ved HØR.

[Med borgermester i Varberg Lauritz Muus' haand:]

Ann^o 1610. Thenn^o 15 Julij stod mitt¹ Festennøl her wdj Vardbiërg met Erlig och Gudfryctig pige *Bennte Gundis daatter*, gud giffue oss tillyche.

¹ c: kjøbmand, senere borgermester i Varberg *Lauritz Muus'*.

Anno 1612 Thenn 22 Martij som var Midtfaste Søndagh stod mitt¹ Brøllup wdj Helsingør med for.^{ne} Erlige och Gudfryctige pige, gud giffue oss begge Lycke och Vellsignellsse til Siel och lifff.

Anno 1613 denn 25 Aug. en onsdagh om Natten i Helsingør, Tiurens tengh, Klockenn i bleff min Sønn *Nils Fød.* Hanns Faddere vaar *Nils Jenssøn*² og *Michel Greffue*³, Radmend i Helsingør, och Daut Lucht *K. M. Tholdere*⁴, Noch Else Anders Hansens, Ane Morten Knudsens⁵, Karine Johan v. Førden⁶, Ingebor Johann Willumsønns⁷.

Anno 1614 den 11 Februarij Klochen 12 om Dagen hedennsof wdj Herrenn min Kiere Hustruis Fader *Gunnde Benndtson*, huis siel gud haffue och vnnde hannem med alle thro Christene enn ærefuld och gledelig opstandelse.

Anno 1615 11 Februarij feci ivramentum Senat:

Anno 1615 denn 15 Julij som var en Løffuerdagh bleff min Daatter *Bodill* fødtt der Klocken var 6 effter middagh, hinndis Faddere vaar Erlig och Welb. mannd *Mogenss Gyllenstierne Slotsherre*⁸, *Lauritz Muus* Borgemester, *Jenss Pedersønn Ride-*

² *Niels Jensen* var raadmand i Helsingør fra 1602 til 1626, skifte ²¹/₂ 1627; hans hustru *Margrete Olufsdtr.* blev begr. ⁸¹/₁ 1640 i Helsingør og hans bror *Rent Jensen* var klokker ved St. Nicolai kirke i Kjøbenhavn. HØR. s. 43.

³ *Michel Seydel* blev byfoged i Helsingør 1602 og raadmand 1611; begr. ²⁸/₈ 1616. Greffue o: maigreve? HØR. s. 27 flg.

⁴ Tolder *David Lucht*, begr. ²⁸/₁ 1635 i Helsingør, var vistnok fra Holsten, hvor hans mor eiede jordegods i Segeberg; med sin hustru *Sophie Hansdtr.* havde han bl. a. børnene: *Dorthe* gift med major *Henrik Hess* paa Akershus og *Karen Lucht* gift først med borgermester i Chr.ia *Niels Toller* og derpaa med generalmajor *Georg Reichwein*. HØR. s. 118, PHT. 6 s. 14.

⁵ *Morten Knutsen*, byskriver i Helsingør 1603, raadmand 1611, hospitalsforst. 1620, begr. ¹/₈ 1620; hans hustru *Anna* begr. ¹⁸/₈ 1623. HØR. s. 44.

⁶ *Johan von Føhrens* hustru *Karen Sachs* var datter af raadmand i Helsingør *Anders Førgensen Sachs*. HØR. s. 38.

⁷ *Johan Willumsen*, født i Malmø, raadmand i Helsingør 1602, borgermester 1618, begr. ⁵/₄ 1623; gift ²⁰/₁₀ 1588 i Helsingør med *Ingeborg Fredriksdtr. Lejel*. HØR. s. 6.

⁸ *Mogens Gyldenstierne* lehnsmand paa Varberg 1610—33, søn af *Mogens Gyldenstierne* til Biersgaard og fru *Helle Ulfeld*, eiede Fultofte og døde ⁷/₄ 1639 efter i 1612 at have ægtet *Sophie Frantsdtr. Rantzau*, der var født 1591 og døde ¹⁷/₁ 1675. Medd. af arkivar Thiset.

fogde⁹, Jørgen Jacobssønn vnderløitn., Kistenne Mogenns Clausønns, Litzebett Jacob Skultts och *Ane Gundis D.*

Ao. 1616 denn 10 April [etc.] bleff farbroder och ieg schyldig Nils Matzønn¹⁰ i Helsingjør for 50 tønner Kornn

Anno 1617 denn 24 Octobris, som waar enn Fredagh Bleff minn Daatter *Anna* født her i Wardbiereg imellum Klockenn var 8 och 9 formiddag, Hindis Faddere Waare Anders Børgessenn, Hanns Jennsenn och Jacob Skuldt, Jomfru Karine Zituitz¹¹, Anne Jørgen Jacobssenns Och Drute Hanns Jennssis.

Ao. 1618 denn 18 decembris Stod *Mats Rasmussen*s och *Ane Gunndis daters* Festennøl ij Ward: Gud giffue dennem Lycke och Welsignelse. Amen.

Anno 1620 Thenn 14 Majj Blef min Sønn *Gunde* født om Natten j mellum Klocken var 10 och 11 om Søndag nat imellem den 14 och 15 Majj, vnder Fischens tegnn, Hans Faddere *Mads Rasmussen*, Christen schriffuer och Mickel Trane, Fru Sophia Ranntzou⁸ bar hannem [den følg. linie er bortklippet].

1620 8 Sept.: huis vor herre haffuer vnt mig til Kornn dette aar aff min grøde: først 5 schipper, noch 2 tr. och 4 schipper, Noch 3 tønner och 2 schipper. Noch 3^{1/2} tønner Noch 1 tønne.

[Med Bente sal. borgermester Lauritz Muus' haand:]

Anno 1621 denn 7 Januarj døde min S: Mand *Lauritz Muus* her vdi Varbiereg om Dagen effter midag der Klochen var Tri, gud giiffue hannem [den følg. linie er afklippet].

[Med Trøgstadpresten hr. Niels Muus' haand:]

Anno 1615 den 15 Julii som vaar en løffuerdagh Bleff *Bodell Lauridtzdatther Muus* Fød vdi Vardbiereg Klochen 6 effter Middagh om Aftenen, Vaar stedtze hiemme hoes sin kiere Moder |: effter som hendis Sl. Fader døde Ao. 21 den 7 Jan. der hun vaar paa hendis 5 Aar.:| indtill hun vaar . . . [aabent rum] gammell.

⁹ *Jens Pedersen* blev skriver paa Varberg; gift med *Anna Skougaard*, datter af hr. *Anders Christensen*, capellan i Helsingør. HØR. s. 78.

¹⁰ *Niels Madsen* borgermester i Helsingør, skifte ^{10/11} 1639. HØR. s. 6.

¹¹ *Karen Zitwitz* døde ^{28/7} 1672 i ægteskab med *Jens Holgersen Gagge* til Bolstøfte i Skaane og var datter af *Tønnes Zitwitz* til Rosserød i Halland og *Birthe Urup*. PHT. 3 s. 202, NHT. 2 II s. 387.

Stod hendis Brølløp Ao. 1660 Den 2den Søndagh effter Trinitats Med Sl. *Oluff Lauridtsen* vdi Mandøll boendis.

Anno 1624 den 10 Novembr. Som ehr S. Morthens afften, Klochen it effter Midnatt, ehr min Aller Klereste Hustrue *Ide Peders Datter* Født oc kommen till verden, Hendis Fadder och Daabs Vidne vaar, Erligh och Velby.e Mandt Jens Juell¹² Stattholder paa Aggershuus dog iche i eigen person, K. Maijst. Fougett Knudt Nielsen¹³, Karen Trøgstadt¹⁴, Martha Eidsbergh¹⁵ og Maren Aschim¹⁶.

Anno 1647 den 3 Majj, som ehr H. †dagh, Klochen 8 om Afftenen Hilsede min All. k: Første Datter *Berethe* dette verdens bedrøffuelige lius, Gudt lade hende opvøxe Gudt till ære, Sine k. Forældre till glæde och trøst, Sigh selff till goede och evigt Salighedt. Født vnder Tiurens tengh. Hendis Faddere och Daabs vidne vaare, Kong. Maijst. Fougett Jørgen Nilsen Hersetter¹⁷, Effuen Soelbergh Lentzmandt, Bodell S. M. Oluf Boesens effterlefuersche¹⁸, dog iche i eigen Person, Beste Moder *Anna Bentsdatter* holtt hende vedt daaben, och baer hende, Gurru Houglant och min Søster *Kirsten Hemmingsdatter*.

¹² *Jens Juell* til Kjeldgaard var statholder i Norge 1618—29.

¹³ *Knud Nielsen* var foged i Rakkestad 1620, 1624.

¹⁴ *Karen Christensdtr. Braad*, enke efter *hr. Sigurd Pedersen* sogneprest til Trøgstad, se s. 40.

¹⁵ *Martha Michelsdtr.*, datter af foged paa Bragernes *Michel Nielsen* og *Margrete Jensdtr.*, se s. 39 note 1.

¹⁶ *Marin Jensdtr.*, gift med sogneprest til Askim *hr. Lauge Ravn*, se s. 39 og 110.

¹⁷ *Jørgen Nielsen Holst*, født 1599 og begr. ⁵/₁₁ 1677 i Trøgstad [skifte i Retspr. nr. 1231 fol. 477, RA.], var foged i Heggen og Frøland 16[30] til 1647. Fik ²⁰/₈ 1645 gaarden Holt i Eidsberg som brugeligt pant af *Hakvør Arnesen* og *Karen Eriksdtr.* [dtr. af *Erik Pedersen* paa Jelnes i Tune og *Marthe Thorsdtr.*, der eiede Holt i 1604], og ²⁸/₈ 1661 kjøbte han gaarden Hersæter, 15 lis⁸ mel, af *Sidsel Lauritzdtr. Grøtvedt*. Holst besad betydeligt jordegods og «var saa rig, at han beslog sine heste med sølvsko»; sagnet tilføier desuden, at «han var af svensk adel og efterlystes fra Riddarhuset.» I Trøgstad kirke hænger et i 1655 daatlig malet epitafium af ham, hustru og tolv børn.

Holsts hustru *Maren Pharo*, født ²⁰/₈ 1612 i Tune og begr. ⁹/₇ 1702 i Trøgstad, var datter af sogneprest ²⁸/₈ 1609 til ²⁷/₈ 1613 til Tune *hr. Jens Pharo*, hvis far var *hr. Oluf Pharo [Fadersøn]* til Lier, se s. 39 og 44. Retsprot. nr. 1231 fol. 477, RA.

¹⁸ *Mag. Ole Boesen* var biskop i Akershus fra 1639 til sin død 1649; hans 2den hustru *Bodil Andersdtr. Wincke*, død 1652, var datter af skriver paa

Anno 1650 Nytt Aars Natt eller indgangen til dette Aars Begyndelse Klochen 2 effter Midnatt Natt bleff min 2. Datter Født till denne Syndige verden, vdj Trøgstadt Prestegaardt, och giiffuet dett Naffn vdj daaben *Else* aff H. Lauge paa Aschimb¹⁶, gudt giiffue att hun motte opvoxe vdj Alder, Viisdomb och Naade hoes Gudt och alle Mennischer, och Vnde hende her vdj Verden timeligt Vellsigne och siiden Evigh Salighedt. Hendis Fadderè vaare Capitein Frantz Hoernæs¹⁹ dogh iche i eigen person, Kong. Maij. Fougett Jens Bieringh²⁰, Rollff Houglant, Maren Jørgen Nielsens Hersetter¹⁷, Dorethe H. Lauges paa Aschimb²¹, Min Søster *Anna Muus*. Donum test: baptis: Quatuordecim Joach.

Anno 1651. Den 14 Septembris døde min S. Søster *Kiersten Hemmingsdatter* vdj Christiania och bleff begraffuet den 18, Gud giiffue hende med alle gudtz vdvalde paa Dommens Dag en glædeligh och æhrefuldt opstandellse.

Bremmerholm Anders Hansen Wincke og *Bodil Knutsdtr.*, hvis brødre var den 12 nævnte foged *Peder Knutsson* og s. 71 nævnte stiftsskriver *Antonius Knutsson*.

¹⁹ Capitein *Frantz Johnsen Hornes* [*Tordenstjerne*], udnævnt $\frac{1}{4}$ 1658 til oberstløjtnant «over landregimentet i Smaalenene» med 600 rd. i besoldning, og hustru *Berete Knutsdtr.* kjøbte i 1649 en part i gaarden Hornes i Skjeberg til den del, de før eiede. Dipl. $\frac{9}{8}$ 1649, RA., Danmarks Adels Aarvog 1903 s. 282, PHT. 3 II s. 277.

²⁰ *Jens Nielsen Biering* var foged i Heggen og Frøland fra 1647, removertes sidst i 1650-aarene, ansattes atter i 1661, anklagedes i 1662 for mislig embedsførsel, men vedblev dog i embedet til 1672; døde mellem aug. 1690 og 1691 i Eisberg, hvor han ved mageskifte $\frac{16}{4}$ 1650 kom i besiddelse af 24 lis^g i gaarden Torp og fra 1647 beboede og ved kronens skjøde af $\frac{10}{4}$ 1663 kjøbte gaarden Lindhol. — Med sin hustru *Maren Laugesdtr.*, datter af sogneprest til Askim *hr. Lauge Ravn* og iste hustru *Maren Jensdtr.*, efterlod han feim gifté børn: *hr. Niels Biering*, se s. 72, *Christen Biering* paa Elton i Eidsberg gift med *Kirsten Søfrensdtr.*, *Maren Biering* gift med *Christen Knutsen Wendelboe*, foged i Heggen og Frøland fra 1672 til 1693 og i Numedal og Sandsvær fra $\frac{8}{8}$ 1694 til 1698, da han omkom paa en thingreise, *Ingeborg Biering* gift først med *Jørgen Svendsen*, der døde $\frac{15}{16}$ 1686 i Høland, og derpaa med lensmand *Lorentz Jacobsen* i Eidsberg, og *Mette Biering*, født 1657 og begr. $\frac{12}{4}$ 1725 i Eidsberg, gift med *Henrik Dideriksen Attenborg*, der $\frac{20}{1}$ 1684 blev sorenskriver i Heggen og Frøland, afsat $\frac{01}{1}$ 1705, udnævnt $\frac{28}{1}$ 1706 til auditor ved oberst Volckersahms regiment og død $\frac{10}{8}$ 1711, 59 aar gl., paa Lindhol i Eidsberg.

²¹ *Dorthe Pedersdtr.*, *hr. Lauge Ravns* anden hustru, se note 16 og s. 39 note 1.

Anno 1652. Den 17 Aprilis Som vaar Paasche Aften Klochen 8 om Morgenen bleff min Datter *Kiersten Muus* Født och kommen till Verdenn |: vnder Skottens tengh:| och den 2 Maij offrett Herren ved igienfødellsens Bad vñ Trøgstadtz Kierche, till denne gierningh bethient aff Her Lauge Christensen¹⁸ paa Aschimb, Gudt lade hende voxe og tilltage i Alle gode Dyder, Erlighed, gudfryctighed och Fromhed, och att hun stedtze motte holde sin daabis Pact. Hendis Faddere och Dobs Vidne Vaare, Hæd. Vell. Her Bodell udi Marcher²², Capetein Frantz Jonsen Hoernæs¹⁹, Hans Pedersen Sorenschriiffuer²³, Aslag Agnæs, Moder *Anna Bentsdatter* holdt hende offuer Daaben, Dorethe Pedersdatter Aschimb²¹, Maren Jens Bierings²⁰ och *Bodell Lauritzdatter*. Testes bapt: mi: offere. 19^{1/2} Joach.

²² «Marker» er egentlig den middelalderlige betegnelse for Rødenes med Aremark og Ødemark i forbindelse med de tilstødende svenske grænsebygder.

Hr. *Botle Jensen Morsing*, en jyde, blev student ^{20/8} 1626 i Kjøbenhavn og derpaa capellan hos sogneprest til Rødenes fra ^{27/1} 1625 til 1631 hr. *Thomas Rasmussen Randers*, hvem han efterfulgte i embedet fra ^{18/8} 1631 til sin død 1654.

Med sin hustru *Kirsten*, der som enke bosatte sig paa Halden, havde hr. Botle døtrene *Anne* og *Mette*. *Mette Botlesdr.* døde ^{12/8} 1687 i Rødenes, hvor hun blev gift med sin fars to eftermænd, først med nordmanden hr. *Christen Hansen Morbach*, student 1647, sogneprest til Rødenes fra ^{19/8} 1654 til sin død i 1660, og dernæst ^{18/8} 1661 med hr. *Fjergen Svendsen Chortogaus* [o: af Høland], sogneprest til Rødenes fra ^{1/8} 1660 til sin død ^{10/7} 1696.

Af 1ste ægteskab havde *Mette Botlesdr.* børnene: *Botle Christensen*, døbt ^{26/10} 1656 i Rødenes, blev lensmand i Høland og døde der omkr. 1708 paa Hemnes, og *Karen Christensdr.*, døbt ^{14/11} 1658, gift med løjtnant *Niels Andersen Nesborg*.

Af 2det ægteskab havde *Mette Botlesdr.* sex børn, hvoraf fig. voxte op: sønnerne *Christen Fjergensen*, født 1661, og *Jens Fjergensen*, døbt ^{24/8} 1668, og døtrene *Ingeborg Fjergensdr.*, døbt ^{9/1} 1665 og gift med hr. *Christen Pedersen Høland* [Nannestad] capellan ^{25/8} 1683 og sogneprest til Rødenes ^{19/7} 1696 til 1699, *Anne Fjergensdr.*, døbt ^{9/1} 1667, gift først med lensmand i Høland *Haagen Lauritzsen* [Heyerdahl], død ^{4/11} 1698 i Frederikshald, derpaa med *Bent Nielsen Muus*, og endelig med *Søren Olsen Nykvern* i Høland.

Hr. *Christen Morbachs* bror var hr. *Iver Hansen Morbach*, student 1654, capellan 1659 og sogneprest ^{28/4} 1671 til Aremark. Med sin hustru *Maren Friis*, skifte ^{26/2} 1684, datter af sogneprest til Skee i Baahuslen hr. *Christopher Lauritzsen Friis*, efterlod han fire børn, hvoraf sønnen hr. *Hans Iversen* blev hans eftermand som sogneprest i Aremark ^{10/11} 1694.

²³ *Hans Pedersen*, sorenskriver i Follo, se s. 15 note 2.

Anno 1654 Den 6 Augustj Fødde min Kiere Hustrue min Fierde Datter, dogh iche med liffuet kom till Verden, Mens døde i Fødtzelen, thi dett kom for tiiden, och bleff Begraffuett den 10 Augustj. Gudt giiffue hende med alle vdvalde gudtz Børn en glædeligh opstandellse paa den yderste dagh. Amen.

Anno 1655 den 30 Januarii døde min S: Stiffader *Hemmingh Findtzen*. Gud forleene hannem med alle gudtz Børn en ærefuld och glædeligh opstandellse, paa den yderste Dagh.

Anno 1655 den 23 Junii som vaar en Løffuerdagh imellem 8 och 9 vnder Krabbens Tengh vellsignede Gudt migh och min K. Hustrue medt voris vnge Søn *Lauritz Muus*, som bleff Gudt offrett ved den hellige Daab 5 Søndag effter Trin. och bleff Christnet aff Her Lauge paa Aschimb¹⁶, Gudt hannem vellsigne med Andelige och legemlige vellsignelser och lade hannem opvoxe, gud till ære, Forældrene till glæde och sigh selff till evige Salighed. Hans Faddere och Daabs Vidne vare Hæderligh och Vellerde Mand Her Hans Mule²⁴ paa Eidsbergh dogh iche i eigen Person, Her Christen Hansen²⁵ i Marcher och Kong. Maijst. Fougett Peder Andersen²⁶, Moder *Anna Bentz-datter* Baer och holt barnett offuer Daaben, Dorethe Pedersdatter Aschimb²¹ och Dorethe Jørgensdatter Hersætter²⁶. Test: off: 12 dr.

²⁴ Hr. Hans Mule, sogneprest til Eidsberg, se s. 39, var søn af slotsprest paa Akershus hr. Hans Bertelsen Mule og sønnesøn af lagmand paa Oplandene 1610 til 1620 Bertel Mule og hustru Sidsel Olufsdtr.; lagmandens far igjen var borgermester i Oslo Christen Mule, se s. 43. Med sin hustru Marthe Michelsdtr. efterlod hr. Hans tre døtre: Martha Mule, gift med sogneprest til Kraakstad hr. Peder Svendsen [Holstebro] se note 57 og s. 45, Karen Mule gift med tolder i Frederiksstad Tobias Brodtkorb og Anne Mule, død 1675, der var sogneprest til Eidsberg fra ⁵/₇ 1668 til sin død ¹⁰/₁₀ 1707 hr. Christopher Jensens [Nannestads] første hustru.

²⁵ Peder Andersen var foged i Rakkestad ¹⁰/₇ 1654 til sin død 1661; med sin hustru Else Povlsdtr., der i 1662 ægtede sorenskriver paa Eker Christen Biering, efterlod han børnene Anders, Maren, Sidsel Sophie og Margrete. Sidstnævnte Margrete Pedersdtr. døde 1663 som trolovet med sorenskriver i Moss Ingvord Hansen, der omkr. 1659 havde overtaget embedet efter sin far Hans Ingvordsen, sorenskriver i Moss fra 1629. Ingvord og hans bror Jens Hansen paa Bragernes kaldes i 1671 svogre til Simon Ibsen paa Fron i Follo og disse tre igjen svogre af Karen sal. hr. Hans Prydtz paa Flesberg i Vaaler. Stevninger til Overhofretten ²⁴/₁₁ 1671, RA.

²⁶ Dorethe Jørgensdtr., datter af foged Jørgen Nielsen Holst, se note 17, var død før 1678 efterladende to børn: Nicolaus Georg Madsen og Else Madsdtr. Retspr. nr. 1231 fol. 477, RA.

[Ao. 76 Døde Sl. *Lauridtz Muus* vdi Christiania 21 Aar 16 vger 3 Dage gammel.]

Anno 1658 Den 11. Februarii *Peder Muus* Født Som vaar en Torsdagh vj Middags Stundt, Bleff min Kiere hustrue Forløst och med en vngh Søn vellsignett, och Bleff handt ved den H. Daab indlemmet i den Christen Kierche, aff H. Christen Hansen²² Sogneprest till Rødenæs i Marcher den 3 Martii, *Peder* kaldett. Gudt hannem med Andelige och legemlige Vellsignelser begaffue, och lade hannem opvoxe vdi Alder, visdomb och naade, hoes Gudt och Mennischer.

Dj vdvalde vidne till hans Daabs Annammellse' vare effterschreffuene Her Engelbrett Dringelb. Sogneprest til Aschimb²⁷, dogh iche i eigen Person, vdi hans Stæd stod Fadder *Rasmus Madtzen Vaardbiergh*, Jørgen Nielsen Hersæther¹⁷, Lentzmanden Smed Langsæther, Else Poffuelsdatther Fougdequinden²⁵ baar hannem, Metha H. Christens²² vj Marcher och min Søster *Bodell Muus*. Offererunt 10¹/₂ thaleros, sed soror mea en Skuepenge forgyllt paa 2 dr.

Anno 1659 Den 25 Martii Som vaar en Fredagh bleff min 5 Dather fød her paa Trøgstadt imellem 7 och 8 om Aftenen, *Maren Muus* och ved den hellige Daab bleff indlemmet udi

²⁷ Hr. *Engebret Dringelberg*, sogneprest til Askim [se s. 39 note 1] er vistnok den Engebret Henriksen, der fra Christiania skole blev student 1647 i Kjøbenhavn og søn af hr. *Henrik Henriksen Dringelberg* af Malmø, der var sogneprest til Nannestad fra ⁹/₁₂ 1614 til sin død omkr. 1625. Da hr. Henrik feirede sit bryllup i 1621, blev hans brud prydet med et perlesmykke, som *Marine Christen Klod's* i Oslo, se s. 41 note 2, i dette øiemed havde laant af *Karen Hermansdtr. Liv Mathiesens* hustru i Oslo; dette gav anledning til en sag for herredagen i 1622, da smykket var pantsat som det synes for gjeld efter Karens første mand afdøde *Sofren Hansen*. — NHD. 1622, DRA. Hr. Engebrets bror hr. *Henrik Henriksen Dringelberg* blev student 1644 og ²⁷/₆ 1650 capellan i Vang i Valdres. [I Skædsmo har ingen af dem været prest].

Hr. Engebret havde med sin anden hustru *Maren Pedersdtr.* børnene: *Else Dorothea Dringelberg*, født ¹⁴/₉ 1662 og død 1702 i Skien, trolov. ²⁵/₁₁ 1700 [og gift] i Eidanger med *Job Christensen Arveskoung* og gift anden gang med løjtnant *Wilhelm Hauritz* i Skien, *Maren Dringelberg* født ²⁰/₁₂ 1665 og begr. ²⁴/₁₂ 1738 i Ramnes, hvor hun var gift med klokkeren *Hans Trebsdorff*, født 1665 og begr. ²²/₆ 1742, *Anne Cathrine* født ²⁵/₁₁ 1666, *Peder* født ²⁷/₄ 1670, bosat i Moss 1702, samt *Ingeborg Dringelberg*, født 1679.

Jfr. O. Nielsen: Kjøbenhavns Hist. og Beskr. 3 s. 180.

den Aandelige Viinstoch I. Chr. den 3 Søndagh effter Paasche, som vaar den 24 Aprilis och blef døbt af H. Christen²² i Marcher. H. hende vellsigne med aandelige och legemmelige gode baade paa siells och legems veigne. Hendis Faddere och Daabs vidne vaar: Capitain *Jacob Decardes*²⁸ doch iche i eigen Person, *Rasmus Madtzen* stod i hans stæd, velbyrd. Capitain Nicolay Abraham von Møestichen²⁹, Torer Egebergh, Moder *Anna Bentzdatter* holt hende offuer Daaben, Ragnildt Smed Langsæthers, Anna Jørgensdatter Hersether³⁰. Offererunt 15 thalers.

1659 Anni Currentis, Die Bartholomæi Som vaar den 24 Augustj Saligen vdi H. hensoff min lille Datter *Maren Nielsdatter Muus* der Klochen vaar hallffgangen Sex om Afttenen, bleff begraffuet Den 30 Aug. Gud giiffue hende en glædeligh opstandelse paa glædens och ærens Dagh med alle gudtz vdvalde Børn for Ch. I. schyld.

Anno 1660 den 15 Julii, som var en Søndagh Morgen tiligh Klochen 6 Vellsignede Gud migh och min Kiere hustrue med vores 3 Søn *Bent Muus*, gud hannem med aandelige och Legemlige vellsignelser vellsigne och benaaede, vdi den Christen Kierche och Meninghed indlemmet bleff af Hæderligh och velderde Mandt Her Engelbrett Dringelb. Pastori till Aschimb²⁷ den 25 Julii som vaar S. Jacobs dagh, Fød vnder Fischens tengh. Hans Fadderer och Daabs vidne vaar Erligh och Vell-

²⁸ *Jacob de Cardi* [*Decardi*, *Decardes*], captein tilfods 1646, var med sit compagni paa Hissingen 1657, blev major 1659 og lægges s. aar i baghold for at hindre et svensk detachement fra Venersborg i at afskjære et dansk fra Bohus; blev major i Oplandske inf. reg. 1660 og fik $\frac{2}{8}$ 1663 kongeskjøde paa gaarden Vestre Gjefsen med Presthaug, Kongelf og Furusæter i Gran paa Hadeland; blev oberstltn. omkr. 1677, bosat paa Frederikshald og døde 1686. — Han var maaske søn af læsemester i Oslo *Abraham de Cardes* og *Christine Clausdr.* NRR. IV s. 615.

²⁹ *N. A. von Møsting* døde $\frac{27}{11}$ 1683, 61 aar gl., som major i Norge; gift første gang [trolov. $\frac{10}{6}$ 1667 i Trøgstad] med *Juliane Cathrine Lange*, begr. $\frac{20}{11}$ 1677, 30 aar gl. i Trøgstad, og anden gang $\frac{20}{1}$ [ikke $\frac{25}{1}$] 1678, med *Kirsten Lunov*. Foruden de i PHT. 3 stamt. s. 200 opførte børn havde han med første hustru, men før ægteskabet, en søn *Frederik von Møsting* døbt $\frac{14}{7}$ 1667 i Trøgstad.

³⁰ *Anna Jørgensdr.*, datter af foged *Jørgen Nielsen Holst*, se note 17, var død før 1678 i ægteskab med *John Olsen*, efterladende ét barn: *Kirsten Johnsdtr.*, som da var hos sin farbror *Søfren Olsen* i Frederikshald.

agte Karll Jens Jørgens Hersæther⁸¹, Rollff Enertsen Houglant, Moder *Anna Bentzdatther* bar hannem och holtt hannem offuer daaben, Maren Hersether¹⁷, Kiersten Hansdatther Griis⁸². Denne gang gjorde it megett lidett Barsell. testes baptis. offer. 5 dr.

Anno 1660 den 21 octobris imellem 11 och 12 paa en Søndagh vnder Vectens Tengh ehr min Søsterdatther *Bente Pedersdatther Hiull Fød*, vdi Christiania. gud lade hende opvoxe i Guds fryct, alder, viisdomb och Naade hos Gudt och alle mennischer och Dagligen forfremmis vdi ehrbarhet och alle höffuische Dyder, Amen ô Iesu. [Ao. 54 in Dec. ehr *Lars Pedersen Fuell Fød*.]

Anno 1663 Den 14 Maii som vaar en Torsdagh Klochen Sex effter Middag, Haffuer Herren os igien vdi voris Ecteschab med den 6 Datther, voris 9 Barn, medvellsignett och begaffuet. *Anna Nielsdatther Muus* blev døbt 3die Pintzedagh som vaar den 9 Iunii af Her Jørgen Suendsen⁸² vdi Marcher, Gud giiffue hende sin helligh Aandt Aand och Naade att holde sin Daabis Pact, voxe och tilltage i allder viisdom och naade hoes Gud och Alle mennischer. Hendis Faddere och Daabs vidner vaar Welbyrd. Capitain Nicolaus Abraham von Møestichen²⁹, Kong. Maijst Fougett Jens Bieringh³⁰, Bonde Lensmanden Smed Langsæther, Velb. Frue Eleonora Christina von Allefeld³³ holtt hende offuer Daaben, Maren Pedersdatter Aschim²⁷, Ragnild Egebergh och Maren Jørgensdatther Hersether³⁴. Testes bapt. mi. offere-runt 18^{1/2} Joach.

Anno 1664 Den 2 Trinitati Søndagh Stod *Her Niels Pedersens*⁸³ och min H. K. Datters *Berethe Nielsdatther Muus* Festensøll och Troloffuelse Her paa Trøgstad, Bleffue Troloffuede aff Her. Jørgen Suendsen vdi Marcher²⁹. Gudt giffue dem till sam-

⁸¹ *Jens Jørgensen*, søn af fogden *Jørgen Nielsen Holst*, se note 17, var død før 1676 paa Stensrud i Eidsberg; gift 20^{1/8} 1664 med *Marthe Nielsdtr.*, datter af sogneprest til Tunc hr. *Niels Michelsen*. PHT. 3 II s. 276.

⁸² *Kirsten Griis* var datter af den s. 14 nævnte fattigforstander i Oslo *Hans Griis* og *Sigrød Andersdtr. Hack* og blev gift med forpagter over Hamar gods *Thomas Pedersen*; hendes eneste efterlevende barn i 1676 var *Eschild Thomassen*.

²⁹ *Eleonore Christine v. Ahlefeld* var gift med eventyreren, ritmester *Frantz Munk*. Se Bobé: Slægten Ahlefelds Historie, bind 3, henvisninger s. 48.

³⁴ *Maren Jørgensdtr.*, datter af foged *Jørgen Nielsen Holst*, note 17, blev døbt 14^{1/1} 1646 i Trøgstad og gift der 28^{1/11} 1666 med *Jens Nielsen* af Christiania; begge levede i 1678.

men megen Lyche och vellsignelse for Christi schyld, Amen. Samme Aar om Høsten Stod deris Brøllop her paa Trøgstad den 16 Octobris och Bleffue copulerede aff Her Søfren Nielsen⁸⁵ Sogneprest till Rachestad och Religions Proust offuer Øffre Borgs-sysseil. Herren aff Zion vellsigne dem, baade till lifff och Siell.

Anno 1665, den 15 Junii Som vaar Viti Modestj Dagh, en Torsdag Klochen 7 For Middagh, Vellsigne Gudt migh och min Kiere hustrue vdi vors Ecteschab med voris 4 Søn och 10 Barn, Nembligh *Henningh Muus*. Bleff H. igien opoffrett for-medelst Igenfødelssens och fornyelsens Bad Den 21 Junii, Døbe-faderen Her Jørgen Suendsen⁸⁶ vdi Marcher. Gudt giffue lifff, løche och vellsignelse och opvoxe vdi alle Christelige Dyder. Hans Faddere och Daabs vidne vaar effterschreffne Her Engel-brøtt paa Aschimb⁸⁷, Fendrich Christen Sporemager⁸⁶, Rollff Houglant, Moder *Anna Bentzdatter* baar och holtt hannem offuer Daaben, Methe Bodellsdatther⁸⁸, och hans Søster *Berethe Muus* vaar Faddere och Daabs vidne. Test. offererunt 5 Joach: & 2 Ducater.

Anno 1666 Den 14 Januarii Klochen 7 om Morgenen Heden-kaldede Herren forschreffne min lille Søn *Henningh Muus* [ulæseligt] och bleff aff Her Jørgen Suendsen Marcher⁸⁸ Begrafft den 18 Jan. Gudt giffue hannem med alle værdige Guds Børn en glædeligh och ærefuld opstandellse paa den yderste Dagh. Dett S. Barns alder vaar 30 Uger och 3 Dage.

Ao. 66. Skertorsdagh ad Afften døde mine Børns schole-mester Hans Pedersen Brun⁸⁷, vellærde candidatus Theologiæ,

⁸⁵ Hr. Søfren Nielsen sogneprest til Rakkestad, søn af lagmand i Christiania Niels Hansen og Annechen Mechlenburg, se s. 39 og 71; gift først ¹⁰/₁₀ 1651 i Chr.ia med *Hilleborg Madsdr.*, skifte ⁹/₇ 1669, derpaa ²²/₀ 1669 med *Marthe Michelsdr.*, skifte ¹⁸/₁₁ 1669, og endelig 1670 med *Clara Ferdinandsdr.* Retsprot. nr. 1312 fol. 62 og 72 og nr. 1230 fol. 31.

Hr. Søfrens capellan hr. *Frantz Pedersen König*, født 1630, blev ¹²/₇ 1668 sogneprest til Helsinge paa Sjælland, hvor død ²¹/₈ 1694; han havde endnu i 1672 løn tilgode hos hr. Søfren. Han var bror af biskop i Aalborg *dr. Mouritz König* og søn af kgl. tolder i Kraakstad og foged paa Thombr *Peder Jørgensen König* og *Anne Frantzdr. Christophersen*.

⁸⁶ *Christen Søfrensen Sporemager*, løjtnant, blev begr. ¹⁸/₆ 1691, 80 aar gl., i Trøgstad.

⁸⁷ *Hans Pedersen Brunov* eller *Brun*, død ²²/₄ 1666, 26 aar gl., kaldes ved begrav. ³⁰/₄ «Vardensis» og er maaske den student af dette navn, om hvem

Bleff begraffuet Anden paasche Dagh. *Her. Niels Pedersen*⁸⁸ gjorde thienisten. Text. Sap. 4 v. 5.

Anno 1667 Den 11 Februarii Bleff min lille Datther *Bente Maria*, som ehr voris 7 Datther och 11 Barn, os Gud medvelligsignett haffuer, Fød och bleff H. igien giiffuet och offrett ved den Hellige Daab den 3 Martii, Døbt aff Her. Jørgen Suendsen Sogneprest paa Rødenæs⁸², Fød vdi Vandmandens tengh. Hendis Faddere och Daabs vidne vaar Hederligh och Vellerde Mandt Her Engelbrett paa Aschimb Sogneprest⁸⁷, Jørgen Nielsen Hersæther¹⁷, Min Søster *Anna Muus* holtte hende offuer Daaben, Methe Bodelsdatther Rødenæs⁸², Ragnildt Egebergh. Testes bapt. offererunt 8 thaleros. Gudt lade hende voxe och tilltage i alder viisdomb och naade hoes Gudt och alle Mennischer och att holde sin Daabs pact. Amen in nomine Jesu Christj.

Afttenen tillforn, som vaar den 10 Februarii, Klochen 10 Bleff min datter-datther *Maren Nielsdatther* Fød paa Graff och vdi Vandmandens tengh, Bleff Christnet samme Dagh aff foreschreffne Hæderlige Mandt den 3 Martii 1667. Gudt hende spare och bevare fra all wlyche, dagligen att voxe och tilltage vdi Guds Fryct och alle andre Christelige Dyder. Fac hoc ô bone Iesu Amen.

Anno 1667 Saligen och Sødelligen vdi Herren aff detthe mødsommelige lifffnett her vdi verden hensov min hierte Kiere och ælste Datter *Berethe Nielsdatther Muus*, min Søn och Suogers *Her Niels Pedersens*⁸⁸ Allerkiereste hustru, Den 3 Maii Klochen 5 matutina och Bleff Hæderligen nedsatt vdi Trøgstadtz Kierchegaardt och Begraffuet Aff Her Jørgen Suendsen⁸⁹ den 9 Maii, vdi Hæderlige och førnemme gott Folchis comitet och nerveerelse. Gud giiffue hende med alle troe Gudtz vdvalde en glædeligh opstandellse paa Dommedagh, Amen. Textus Rom. 8. 16, 17 vers. Huilche G. Aand driffue, dj ehre Gudtz Børn, Den samme Aand giffve vor Aand vidnisbyrd att vj ehre guds Børn, &c.

Wibergs danske prestehist. melder, at han var søn af sogneprest til Torkildstrup *hr. Peder Hansen Brun* og — pudsig nok — havde en bror *hr. Niels Pedersen Brunov*, sogneprest i Odense 1643 til 1670, der ikke maa forvexles med den i fig. note anførte.

⁸⁸ *Hr. Niels Pedersen Brunov*, davær. capellan i Trøgstad, se ndfr.

Anno 1668 Thredie Iuledagh Som indfalt en Søndagh och vaar Den 27 Decembris døde min S. Moder *Bente Gundis Datther*, gud giffue hende en glædeligh opstandellse med alle troendis Christne. Vaar der forløbett siiden min S. Fader *Lauridtz Muus* døde vdi Vaardbiergh Dagen effter H. Trekongers Dagh 48 Aar och 11 Dage, och Bleff begraffuen vdi Fædebye Kierche vdi Lister leen vdi Qvinsdaall Præstegieldt aff Den Hæderlige och Vellerde Mandt Herr Jørgen Jørgensen Qvinsdall⁸⁹. Den S. Qvindis Alder vaar 73 Aar.

Anno 1669 S. Michaeli Afften bekom iegh schriffuelse fra Bispen M. Hans Rosingh⁴⁰ och Bleff voceret till vice Præpositum vdi Øffre Borge sysSels Proustie, Fortunet Deus.

Ao. 72 Den 13 Decembr. Lucia Dagh Saligen och Sødelligen vdi en Sand troe och bekiendellse till Den H. Christum hensoff vdi Herren min S. Hustrue *Ide Pedersdatther*, som leffuede med migh it ventligt och Kierligt Ecteschab 26 Aar 4 Maneder och 12 Dage, Vellsignet aff Gud med 11 Børn, 4 Sønner 7 Døthre, 1 Søn och 3 Døtre tillforn døde, 7 effter deris S. Moder med den bedrøffuede Fader igienleffue, Gud dem trøste. Døde vdi hendis alders 48 Aar 4 uger 4 dage, Gud forlene hende en glædeligh opstandellse paa ærens dagh, trøste och husvale migh och dj bedrøffuede effterlatthe Børn, vdi god tollmodighed opholde in nomine Jesu. Textus 2 Tim: 3 v. 6. Iegh offris alleene och min frschillelles tiid. etc. ad v. 9.

Anno 1674 den 21 Novemb. Imellem Klochen 11 och 12 formiddag Bleff min Datther *Else Nielsd. Muus'* Søn Tomas Nielsen⁴⁴ Født her paa Trøgstad vnder Skotthens teng. Gud lade hannem opvoxte och tilltage vdi alder, viisdomb och naade hoes Gud och alle Mennischer, och stedtze holde sin Daabspect. Amen.

Ao. 76 Den 17 octobr. Klochen 3 effter midnatt Døde min Sl. Søn *Lårs N. Muus* och Bleff begraffuett Den 24 Octbr. Gud giiffue hannem med alle gudtz Børn en glædeligh opstandellse och trøste os bedrøffuede som igienleffue. Ætat: 21 Aar 16 uger 3 Dage.

⁸⁹ Hr. Jørgen Jørgensen var sogneprest til Kvinesdal 1655 til 1669 og søn af den s. 151 nævnte sogneprest s.steds hr. Jørgen Thomassen.

⁴⁰ Mag. Hans Rosing var biskop i Akershus 1664 til 1699.

Anno 1677 Den 27 Majj Klochen 2 for middagh Døde min Sl. Søn *Peder Nielsen Muus*, som vaar paa en Søndags Morgen, vdi hans Alder 18 Aar och 5 vger. Gud giiffue hannem en glædelig opstandellse med alle gudtz udvalde paa æhrens och gloriæ Dagh och trøste os andre som bedrøffueligen igien leffuer.

Ao. 1677 Den 2 Julii som vaar Mariæ besøgellsisdagh Døde Sl. Lorentz Tønnesen Vnroe⁴¹ her paa Trøgstad och bleff begraffuet den 11 Julii vdi mange fornemme gott Folchis Comitit och biverrelse och bekostede iegh sellff all hans begraffuelse vndertachendis Kisten och Dett hand bleff nedlagt med vdi Kisten. Gud giiffue hannem en glædeligh opstandellse.

Anno 1677 den 9 Aug: om Aftenen imellem 8 och 9 Bleff min Datther *Kiersten N. Muuses* lille Søn Gurrus Jochumsen Vnroe Fød och hilsede dethe bedrøffuelige Verdens lius her paa Trøgstadt vnder Løffuens tengh. Gud hannem begaffue med alle Aandelige och Legemlige vellsignelser, att hand mothe opvoxte vdi alder viisdomb och Naade hoes Gud och alle Mennischer och Stedtze holde sin Daabs pact. Den 3 Martii 79 Reiste Gurrus fra Trøgstad med sin Stiffmor till Christ: vaar daa itt Aar 30 vger gammel, Fort. Deus.

Anno eodem die 11 Septembr. døde min Sl. Datther *Kiersten Nielsdatther Muus* her paa Trøgstad och bleff begraffuett den 21 Septembr. Gud giiffue hende en glædeligh opstandellse paa æhrens Dagh och trøste hendes Æfterlathe bedrøffued Mandt och hendes Moderløse lille Søn naadeligen bevare fra allt ont och verre hannem i Moders Stæd och dett i Jesu naffn, Amen.

Anno 1677 Den 11 Septemb. imellem Klochen 3 och 4 effter Middagh døde och min Sl. Datther *Kiersten Nielsdatther Muus*, Jochum Tønnersens Kiere hustrue. Gud giiffue hende med alle troendis Christne en glædelig opstandellse paa Dommedagh och med sin gode Aand trøste os bedrøffuede som igienleffuer, Bleff begraffuitt den 21 Septembr. vdi hendis Alders 25 Aar och 21 Vger.

⁴¹ *Lauritz Tønnesen Unroe* var døbt ^{16/13} 1665 i Christiania. Hans far *Tønnes Jochumsen Unroe*, begr. ^{0/8} 1682 i Chr.ia, var der gift først ^{20/11} 1651 med *Sara Gorrisdtr.*, begr. ^{15/11} 1661, datter af raadmand i Chr.ia *Gorris Frederiksen [Klim]* og *Maren Førgensdtr.*, og derpaa ^{20/1} 1665 med *Maren Lauritzdtr.*, begr. ^{15/12} 1672. Se «Fam. Nannestad» s. 6 fig. og PHT. 2 IV s. 206.

Anno 1678 den 31 Maj kom min yngste och eniste Søn, *Bent Nielsen Muus* vdi Christianiæ schole, der udi artibus & moribus att informeris, fortunet Deus, och kom i 5te lexie, vnder Conrad Conradsen⁴². Gud lade hannem tilltage vdi Alder, viisdomb och naade hoes Gud och alle mennischer.

Anno 82 Ian: den 24 till Christ: Marchet indreiste min yngste Datther *Bente Maria* till min K. Søster *Anna Muus* der nogen tid langh att forbliffue, Gud giuffue hende løche og vell signellse, vaar i byen hoes min Søster *Anna Muus* till Pintze Afften 83. Kom daa hiemb igien till Trøgstad.

Anno 83. Den 13 Julii deponerede min Søn *Bent Muus*, Fortunet Deus. Kom hiemb igien med *Effuen Nielsen*⁴³ den 31 Aug: fra Kiøbenhaffn. Reiste herfra med *Thomas Nielsen*⁴⁴ den 16 Februarii Ao. 84 till Thrundhiemb der nogen Stund att forbliffue.

Anno 84 den 13 Martii døde min allerkiereste Søster *Anna Muus Sl. Peder Knudtzens* vdi hendes Alder 66 Aar 5 maa- neder Ringere end 3 Dagh og bleff begraffuet megett Hæder- ligen vdi Christianiæ Kierchegaardt den 18 Ditto af Mag: Jørgen Jørgensen⁴⁵ Pastore Primario vdi Christ: og Præposito dig- nissimo vdi Bragenæs Proustie. Gud giuffue hende med alle troe Christne en glædeligh och ærefuldt opstandellse paa ærens

⁴² *Conrad Conradsen Leuck*, begr. 1¹/₈ 1680 i Chr.ia, se «Fam. Collett» s. 38.

⁴³ *Euen Nielsen Romedal*, senere sogneprest til Askim, se ndfr.

⁴⁴ *Thomas Wislaf*, født 21¹/₁₁ 1674 i Trøgstad, søn af *Niels Thomassen Wislaf* og *Else Nielsdr. Muus*.

⁴⁵ *Mag. Jørgen Jørgensen*, født omkr. 1632 i Helsingør, søn af borgermester *Jørgen Andersen* og *Dorthe Michelsdr.*, blev student 1651, capellan i Helsingør 1659, sogneprest i Christiania [og provst] 27¹/₂ 1669 til 1686. HØR. s. 11 og 80. Gift med *Karen Madsdr.*, født 1¹/₂ 1643 i Helsingør og datter af tolder *Mads Mortensen* og *Cathrine Christophersdr. Trøner*. PHT. 5 IV s. 82.

Mag. Jørgens søster *Dorthe Jørgensdr.* blev gift 1657 i Helsingør med brygger, enkemand *Hans Niemand*, søn af den s. 16 nævnte *Rasmus Hansen Niemand*, og efterlod ved skifte s.steds 3¹/₄ 1667 to børn, hvoraf ét blev gift: datteren *Maren Niemand*, døbt 20¹/₁₀ 1658 i Helsingør og begr. 24¹/₇ 1698 i Chr.ia, hvor gift 3¹/₁₂ 1679 med købmand og stadscapein *Frantz Pedersen Bergmann*, der blev begr. 27¹/₇ 1698 i Chr.ia og ved skifte 1¹/₈ s. a. efterlod 26 151 rdl. til otte børn; han var bror til *Johan Bergmann*, borgermester i Christiania 1684 til 1701, og deres far var *Peder Hansen*, efter hvem skifte holdtes 27¹/₁₀ 1684 [i Aalborg?]. Retsprot. nr. 225 fol. 313, RA., hvori en udførlig biografi af *Frantz Bergmann*.

og glædens [dag] og trøste hendis 2de Søsene som bedrøffelige igien leffuer. Texten som bleff offver hende oplæst og megett herligen og vell forklarett vaar i Tim. 4 v. 6. Jegh offris allerede, og min fraschillellsis tiid etc.

Anno 1684 den 30 Sept: Døde min Sl. Moderbroder *Lauridtz Gundesen* paa Hadeland paa en gardt ved Naffn Hvamstadt, vdi hans Alders 83 Aar, Gud giiffue hannem en glædeligh opstandelse, med alle Gutz vðvalde paa ærens och glædens Dagh vdi Jesu naffn, Amen.

Anno 84 Nathen till den 7 Decemb. Klochen 12 døde min Sl. Datther *Else Muus*, Mons. Niels Thomæsens Notar: Public: og Byeschriffuer vdi Thrundhiemb Kiereste hustrue, Bleff begraffuett den 14 Decemb. og gjorde den Hæderlige og høiglærde M. Mag: Oluff Borchmand⁴⁶ liig prædichen offuer hende. Text. Ezechielis 24 Cap: v. 15, 16, 17 og 18. Gud giiffue hende en glædeligh opstandelse med alle troe Christne paa ærens og glædens Dagh og trøste hendis høyttbedrøffuede Mand og kiere Barn, migh og andre hendis andrørende gode venner, med sin gode H. Aands Aand og Naade for Christi schyld, Amen.

[Af hr. Niels Muus' regnskaber, indført i Trøgstad ministerialbog:]

Anno 1638 vdlagtt till *Martha Lauridtz Gundesens* for 1 hue penge 3 dr.

Anno 1642 Haffuer min S. Formandt *Her. Anders Evensen*⁵¹ Sampt min K. hustrue *Ide Peders-Datter* Annammett till Sigh aff dett godtz Som bleff tømptett och vaar paa Skiftett andgiffuet effter voris S. Fader, *Her Peder Poffuelsen* forige Sogneprest till Trøgstadt, som effterfølger.

Først i Brøggedell vorderett for 13 dr., it Fyrbechen 3 mk., i Blich 1/2 mk., i Suart vlschindtz Kiortell med ingen ehrmer vdi 6 dr., i Morschindtz hue for 5 1/2 dr., i Benchedyne gammell 4 Allen lang 1 1/2 dr., i gammell Benchedyne 6 1/2 Allen lang 3 dr., i liden Klochviiser 1 dr., i liden jernkachelloffuen 4 dr., i Rød hest for 4 dr., Smede redschab for 2 dr., Saugredschab for 1 mk., it Schab med 1 laas for 4 mk., Noch it Skab for 1/2 dr., i Maltt Quern for 1 dr., 2 Suarffueth Stoler [3: dreierbænke] for 1 dr. — Summa forskreffne 44 dr. 1 1/2 mk.

⁴⁶ *Mag. Ole Jacobsen Borchmann* blev sogneprest til Trondhjems domk. 1679; død 1696.

Heraff fra tagis først *Ides* patrimonium 22 dr. 2 mk. 9 s. Bliffuer igien penge 21 dr. 3 mk. 4 s. Vaar Moder *S. Her Anders* schyldigh efter Skifftebreffuetz indholdt Penge 8 Rdr., Bliffuer igien Penge — 13 dr. 3 mk. 4 s.

Haffuer Moder bekommet i *S. Her Anders* tiidt och i *Ides* Naadsens Aar den 3die part aff Tienden, Nu bleff der Aarligen aff all tienden vdgiiffuen till Roesthieniste aff Trøgstadtz tiende, penge — 34 Rdr. 1 mk. 6 sk. 2 $\frac{1}{2}$ d. etc. — tilsammen it Aar — Penge 36 dr. 22 s. $\frac{1}{2}$ d. . Heraff beløber sigh den tredie part, som Moder *Anna Bentzdatter* schulle vdgiiffue j it Aar, Penge 12 dr. 7 s. 4 d.

Nu haffuer min *S. Formand Her Anders* och Jegh vdlaggt till Roesthienisten paa Voris eigen och Moders veigne, vdj halff 3die Aar till Roesthieniste |: efftersom dj som iche holt Rytter motte vdleffuere $\frac{1}{2}$ Aar forvd |: Penge 90 $\frac{1}{2}$ dr. 7 s. 1 d., heraff tillkommer Moder at vdlegge penge den tredie part som ehr 30 Rixdr. 18 s. Saa bliffuer Moder schyldig penge 16 dr. 1 mk. 15 s. — Nu berober Moder sigh paa, at *S. Her Anders* beloffuede hende 1 offerdagh Aarligen ved Bodstedt och $\frac{1}{2}$ ved Trøgstadt, huorforre samme 16 dr. bleff for dj offerdage Quitteret, saa att dett gaar med offuerschreffne liige op, och nu Rigtigt och Klart os imellem, huad *S. Her Anders* och *Ide* aff forreschreffne godtz haffuer annammet, Thill Vitterlighed med beggis voris hender vnderteignett, Actum Trøgstadt den 18 Julii 1654.

Anna Bentzdaatter	Niels Muus
eigen hand	mppia.

Anno 1650 Den 12 Decembr. bekom iegh aff Christen Eschildsen⁴⁷ effterschreffne vaare [etc.] . . .

Anno 1651 Klede till *Lauridtz Hemmingsens* buxer . . 4 dr. . .

Anno 1651 Den 4 Februarii gjorde iegh Regenschab med Peder Nielsen Froen [?] bleff iegh hannem schyldig 3 tønder haffre [etc.] . . .

Ao. 1651 Den 6 Maij betalte Lauridtz Jensen paa Moders Veigne som hand haffde vdlaggt for Siffuer Pedersen⁴⁸ till badscherløn penge 1 $\frac{1}{2}$ dr.

⁴⁷ Raadmand i Christiania *Christen Eschildsen* [*Griis*], se s. 14 fig.

⁴⁸ Søn af *hr. Peder Povelsen* til Trøgstad, se s. 41.

Betalt *Peder Knudtzen*⁴⁹ paa *Siffuers*⁴⁸ Veigne penge 6 dr.
 Anno 1651 Den 26 Majj gjorde iegh Regenschab och affregningh med Moder [etc.].

Anno 1652 Den 16 Februarii gjorde Iegh affregningh med *Peder Nielsen Gaardmand* om huis vaare iegh aff hannem bekommett [etc.].

Anno 1652 16 Junii bekom *Poffuell Pedersen*⁴⁸ vdj *Christiania* penge 1/2 dr.

Anno 1652 Den 12 Augustj gjorde iegh Kiøb med *Her. Niels Mathisen*⁵⁰ Sogneprest till S: *Laurentij Kierche* vdj *Tunsbergh* om *Kierchebye* och schall hannem giiffve for dj 1 1/2 pdt. *Miell*, som hand der vdj eier, penge 200 Rixdr. [etc.].

1653 den 8 Februarij indschichede till *Anna Mathisd.*⁵⁰ paa *H. Niels'* veigne 3 dr. 1 *Martii* leffueret till *Anna S[alig]* *Hans Samuelsens*⁵⁰ 1 tønde *Rugh* . . . 4 dr.

Anno 1653 *Fogeden Peder Andersen*⁵⁰ leffuerett odels Skatt-penge . . [etc.].

Anno 1653 *Pintzedagh* som vaar den 29 Majj kom *Johannes Johannis Stengardius* till *Trøgstadt* voris *Børn* att informere in pietate, artibus & moribus och efter voris Forliigellse schall giiffue hannem om *Aaret* 12 Rdr.

Anno 1656 den 10 Octobris haffuer *Jegh vnderschreffne* giort *Rigtigh* afregningh medt min *Kiere Suoger H. Niels Muus*, om huis *Patrimoniø Nembligh Otte* och *Trediffue Rixdr. S. Her Anders Effuensen*⁶¹ hafde i *Sin Verge*, och *Her Niels* siiden till sigh *Annamm*ett der *Skiftet* blef holdett efter S: *Her Anders*, af *hulche* 38 Rixdr., *Her Niels Muus* migh till min *Nytte* och *brugh Nembligh* till *Klæder* 14 dr. 3 1/2 m. 2 s. till min *Kost* och *Skolegangh*, der iegh vaar i *Christiania* hoes *Lauridtz Gundes*en 19 1/2 dr. haffuer ladett bekomme och beløber sigh in allis 34 dr. 1 mk. 14 s. Saa att iegh nu ey viidere af forreschreffne

⁴⁸ Guldsmid *Peder Knutsen Juell*, se ndfr.

⁵⁰ *Hr Niels Buntzov* var født 1615 i Oslo og søn af den s. 43 nævnte raadmand *Mathias Buntzov* og *Maren Nielsdr.* [Mule], der forøvrig havde to børn: *Maren Buntzov*, født 9/1 1618 og død ugift 26/11 1641, og *Anne Buntzov*, begr. 14/8 1690 i *Chr.ia*, hvor gift først med *Hans Samuelsen* og derpaa 20/4 1655 med stiftsprovst *mag. Truels Nielsen*. *Hr. Niels* blev 10/7 1643 sogneprest i *Tønsberg* og 1680 til *Nøtterø*, hvor han døde 29/4 1688.

⁶¹ *Hr. Anders Evensen* til *Trøgstad* og hans familie se ndfr.

38 Rixdr. tillkommer vden Resten som ehr $3\frac{1}{2}$ Rixdr. och 14 s. Men for forreschreffne 34 dr. 1 mk. 14 s. vill haffue min K. Suoger Quiteret, och for god betalningh och vdlegh betacher. Till ydermere vidnisbyrd att saa holdis schall Som forreschreffuet staar bekrefter vj med begge voris hender vnderteignett. Actum Trøgstadt Anno & die ut supra.

Niels Muus mppia. Bendt Pederssen⁴⁸ Eg. hand.

Den 20 Febr. 58 gjorde iegh Rigtig Regenschab med min K. Suoger Jens Nielsen⁵².

1659 den 7 Septemb. bekom it begere till Bent Pedersens⁴⁸ Brølloph, vejede 13 lod it quintin af hans eigett Sølf 6 $\frac{1}{2}$ dr. 12 sk.

Anno 1661 den 14 Septembris vdsatthe iegh till Pant Børnenis *Effuen* och *Anders Anderssonners*⁵¹ odelsgaardt Rønne vdi 9 Aaremaall till en Mand ved Naffn Hans Peitersen Skredder och bekom Jegh for Rønne pantepenge — 138 Rix dr. in specie Rede penge, Noch 1 Sølf Skaale vejede 18 $\frac{1}{2}$ lod, och 1 forgyltt Søllfischedt vejede 3 $\frac{1}{2}$ lod $\frac{1}{2}$ quintin. Aff Aarsage att Børnene vaar mishollen med den gaardt, Som blef dennem paa Skiftett effter deris S. Fadermoder *Marthe S. Effuen Andersens*⁵¹ vdlagtt for 1 $\frac{1}{2}$ hundrede Rix. dr. och schyldede 3 huder, och for Samme 3 huder bekom ichun Aarligen 4 $\frac{1}{2}$ Rix. dr. och burde medt all Rethe att haffue 9 Rix. dr. for 1 $\frac{1}{2}$ hundrede Rix. dr. Rente, Saa att deris Faderbroder *Her. Oluff Effuensen*⁵³ paa Gjerdrum och deris FaderSyster *Ingeborg Her. Nielses*⁵⁴ paa Rommedall bør med allt Rethe att vdstaae dem den schade, dj

⁵² *Jens Nielsen Biering*, se note 20; svogerskabet er grundet paa at Bierings hustrus stiftmor *Dorthe Pedersdr. hr. Lauge Ravns* s. 39, var halvsøster til hr. Muus's hustru *Idde Pedersdr.*

⁵³ *Hr. Oluf Evensen*, bror af *hr. Anders Evensen* til Trøgstad [note 51], var født 1622 i Oslo og døde $26/10$ 1697 i Gjerdrum, hvortil han kaldtes som sogneprest $8/1$, ordin. $9/2$ 1652. Gift $8/10$ 1652 i Gjerdrum med *Ellen Grue*, datter af hans formand i Gjerdrum *hr. Ole Olufsen Grue* [søn af sogneprest til Grue *hr. Oluf Hansen*, død 1631, og *Karen Olufsdtr. Iversen*] og *Karen Christensdr.*

Af hr. Olufs børn blev *hr. Ole Gjerdrum*, født $12/9$ 1654, capellan hos sin far $28/8$ 1678 og sogneprest til Strandebarne $9/10$ 1688, og *Anders Gjerdrum* kjøbmand i Christiania; se «Fam. Bassøe» s. 106.

⁵⁴ *Ingeborg Evensdr.* gift med sogneprest til Romedal *hr. Niels Christensen Hofer* var søster af presterne *hr. Anders Evensen* til Trøgstad og *hr. Oluf Evensen* til Gjerdrum, se note 51 og 53.

imidlertiid der paa lidt haffuer, fra den tiid der schiffet efter den S. Quinde bleff holdett och indtill denne forschreffne Dagh, efftersom dj sagde dett godtz vdi Rønne |: der schiffet bleff holdett :| att schylle 1½ pd. tunge, och iche vaar vden 3 huder.

Anno 1661 Den 25 Octobris af Forreschreffne penge laante iegh till Aarligh Rente att giiffue Her. Jørgen Suendsen²² i Marcher Penge — 70 Rix dr. — Af disse penge betalte Her Jørgen den 1 Martii 40 Rix dr.; her aff Bekom *Effuen*⁵⁵ med sigh, der hand Reiste neder att deponere, 36 Rix. dr. Noch aff Samme penge laante iegh Jens Pedersen⁴⁸ Anno 1662 den 4 Januarii Penge 10 dr., deraf och schall giiffue Aarligh Rente.

*Anders Andersen Trøgstadtz*⁵¹ gaardt, som hand kiøbte aff Friderich Andresen⁵⁵, med hauge platz ehr 7668 Allen och med 3de vellffuede Kiellere, Koster 1500 Rdr. Dj 1200 Strax betallt. Gud giiffue hannem der med megen lyche och vellsigne vdi Jesu Naffn, Amen.

Anno 1661 den Sidste Decembr. gjorde iegh och min Suoger *Peder Knudtzen*⁴⁹ Rigtigh affregningh med huer andre.

Ao. 1662 den 3 Januarii leffuerede *Ide Peder Knudtzen*⁴⁹ 18½ Rixdr. vdi Penge och 18½ lod Søllff till at gjøre hende een Søllfschaal der aff. Noch den 26 Martii med Peder Hansen indschichede till Samme Søllffkopher penge 12½ Rixdr. Forarbeidede min Suoger⁴⁹ it Bæger till voris Suoger *Oluf Lauridszen* vaar 12 lod dreffuit arbeide . . .

Anno 1662 Den 4 Januarii gjorde iegh Regenschab med min Suoger Siffuer Pedersen⁴⁸ om alltt huis os imellem verrett haffuer till denne Dagh, baade hans Patrimonium, den Arff efter hans S. Broder Poffuell och S. Søster Margretha⁴⁸, bleff iegh hannem schyldig it pdt Miell

Anno 1662 den 26 Maii indgich en venligh contract med Moder *Anna Bentsdatther* och schall giiffue hende Aarligen, naar hun iche aff mig opholdis, penge 30 Rixdr. och huer fierde vdfær Koe.

Anno 1664 den 12 Januarii Bekom min K. Suoger Jens Bieringh⁵⁹ aff min thiende haffre 8 tr [à 5 dr. pr. tønde].

Ao. 64 Den 12 Augustj kom Moder till Trøgstad fra Op-landene. Reiste till Holtt igien den 10 September.

⁵⁵ Bonde og gaardbruger i Trøgstad prestegjeld.

Anno 68 Den 18 Januarii bekom fra min Kiere Suoger Christen Eschildsen⁴⁷ |: der min Flasche bleff bortstiaalen |: 1 Kande Brendeviin

Ao. 1684 d. 17 Martj haffuer Jeg giort endelig affregning med min gode Svoger Sr. Christen Eschildsen Raadmand udj Christiania⁴⁷

Ao. 84 in Septembr. Bekom iegh fra Christen Eschildsen⁴⁷ till *Anna Muis* [!] Brøllop $\frac{1}{2}$ Ancher Brendeviin, 4 Rdr., $\frac{1}{2}$ Ancher Frantz viin — 2 rdr. = 6 Rdr.

[Hr. Niels Muus' notater i Trøgstad ministerialbog om samtidige geistlige:]

Anno 1636 den 20 Julii døde Her Anders Nielsen Sognepræst till Spydebergh och Præpositus vdi Øffre Borgesyssell⁵⁰.

Ao. 1638 24 D. p. Trin. døde Sl. Maren Jensdatthter Her Lauges paa Aschim uxor¹⁰.

Ao. 1654 den 7 Sept: døde Sl. Her Suend Jensen Præpositus och Sognepræst til Krogstad⁵⁷.

Ao. 1657 den 12 Iunii døde Her Matz Jacobsen Præpositus och Sognepræst til Hobbell [se s. 113].

Ao. 1657 den 21 Octobris døde Sl. Her Lauge paa Aschimb Begraffuett den 29 Octob.¹⁰.

Ao. 1658 den 29 Febr. døde Sl. Kiersten Pedersdatthter Krogstad, Her Suendtz⁵⁷.

Ao. 1659 den 25 Sønd. p. Trin. døde Sl. Dorethe Pedersdatthter Aschimb²¹, och bleff begraffuedt den 28 Nov. Gud giiffue hende och alle foreschreffne Hæderlige Mend och Qvinder en Glædeligh och æhrefuld opstandelse paa den yderste Domme dag.

<p>Ao. 62 den 14 Sept: Else Dorethea, min guddatthter » 65 den 20 Febr: Maren Engelbrettzdatter » 66 den 25 Nov: Anna Catharina Dring. min gud- datthter</p>	}	<p>Aschimb Fød till verden. Her Engel- bretz Børn²⁷.</p>
---	---	---

Ao. 70 Peder Engelbrettsen Dringelbergh Fød 27 Aprilis, min Gud Søn²⁷.

Ao. 1677 døde Sl. Her Søfren paa Rachestad Præpositus och Sognepræst ibidem²⁶.

[Paatvers i marginen er derhos paa forskjellige steder anført:]

Karen Laugesdatthter Aschimb Baptizata 1 Novembr. 1654 [se s. 39].

⁵⁰ Hr. Anders Nielsen, se s. 41, 45 og PHT. 4 V s. 17.

⁵⁷ Hr. Svend Jensen [Holstebro] blev student 1618, capellan $\frac{20}{8}$ 1621 og sognepræst 1630 til Kraakstad; med sin hustru *Kirsten Pedersdtr.* havde han børnene: *Kirsten*, *Jacob*, se s. 116, og hr. *Peder Svendsen*, sognepræst til Kraakstad. Hr. Peder efterlod med første hustru Martha Mule kun en søn *Svend Pedersen*, der var sergeant i 1689, se forøvr. s. 45.

Bodle Christentzen Rødenæs²² nat. Ao. 1656. Baptis: D.[omi]nica 21 p. Trin.
Ao. 1660 In Iunio ehr Sofia Amundtzdatther Holtt Fød, och Christnet St.
Hans Dagh.

Kort oversigt over Trøgstadpresten hr. Niels Muus' slegt.

Med udgangspunkt i de foran gjengivne optegnelser skal i det følgende meddeles en kort oversigt over Trøgstadpresten hr. Niels Muus' slegt, idet der samtidig gjøres opmærksom paa en af presten B. J. Muus udarbejdet og i 1890 i Chicago udgiven liden bog: «Niels Muus's Æt», der omhandler Snaasen'slegten Muus og efterfulgtes af et af samme forfatter i 1897 i Decorah udgivet tillæg, hvori s. 54 og 55 er indtaget en meget feilfuld extract af de gamle optegnelser fra Trøgstad uden at der dog paapeges nogen forbindelse mellem de to slegter. At de imidlertid hører sammen er rimeligt, men lader sig f. t. ikke bevise.

Lauritz Muus var købmand i Varberg og denne bys borgermester fra $11\frac{1}{2}$ 1615 til sin død $7\frac{1}{1}$ 1621. Hans far var vel den *Niels Fensen*, der var fadder i 1612 og bror af den *Hans Fensen* med hustru *Drude*, der nævnes som fadder 1617. Hans mor blev gift paany $20\frac{1}{1}$ 1617 i Varberg med *Fens Svendsen*, søn af sogneprest *hr. Svend Fensen*, der blev dræbt 1565 ved Varbergs ødelæggelse. Den $15\frac{1}{7}$ 1610 blev Lauritz Muus trolovet i Varberg og $22\frac{3}{8}$ 1612 gift i Helsingør med *Bente Gundesdtr.*¹, med hvem han havde flg. børn [I—IV]:

¹ *Gunde Bentsen* døde $11\frac{1}{2}$ 1614 i Varberg og havde med sin hustru *Bodil [Andersdtr.]* børnene:

1. *Bente Gundesdtr.*, født 1595 i Varberg og død $27\frac{12}{12}$ 1668 paa Fedde i Kvinesdal hos sin yngste søn; gift først $22\frac{3}{8}$ 1612 i Helsingør med *ovenn.* borgermester *Lauritz Muus* og derpaa omkr. 1622 med *Henning Finsen*, som døde $20\frac{1}{1}$ 1655 i Varberg og med hvem hun havde to børn, der antog stiftfaderens navn: *Kirsten Henningsdtr. Muus*, død $14\frac{1}{8}$ 1651 i Christiania, og *Lauritz Henningsen Muus*, der $10\frac{11}{11}$ 1653 fik bestalling «at excercere de unge karle af almuen i Nedenes lehn» og tog bopæl paa Fedde.

2. *Anders Gundesen*, død i octbr. 1618 paa sjøen.

3. *Anne Gundesdtr.*, gift $18\frac{12}{12}$ 1618 i Varberg med borgermesteren *Mads Rasmussen*, med hvem hun havde sønnerne: *hr. Gunder Madsen*, sogneprest til Hunestad i Göteborg stift, og *Rasmus Madsen Warberg*, der dimitt. fra Christiania skole blev student 1641 og senere forrettede nogle gange ved Trøgstad kirke, men synes at være død ung og ubefordret.

4. *Lauritz Gundesen*, født 1601 og død $20\frac{8}{8}$ 1684 paa Hvamstad i Brandbo, var med sin hustru *Marthe* bosat i Christiania i 1630-aarene og havde èt barn: *Bodil Lauritzdtr.*, der blev gift $20\frac{8}{8}$ 1655 [vielsen indført i Trøgstad kirkeb.] med den s. 229 nævnte oberstlt. *Jacob de Cardi*, med hvem hun neppe havde børn, da eftern. *Jørgen Olufsen Mandal* og guldsmed *Morten Finckenhagen* paa hustrus vegne arvede efter hende $1\frac{8}{4}$ skp@ tunge med

[I. Hr. Niels Lauritzsen Muus, født $^{25}/_8$ 1613, se s. 244.]

II. **Bodil Lauritzdtr. Muus**, født $^{15}/_7$ 1615 i Varberg og begr. $^{5}/_6$ 1689 i Christiania, blev gift $^{24}/_{10}$ 1660 i Trøgstad med *Oluf Lauritzsen*, gaardbruger paa østre Berge i Halsaa og «tilforordn. trælastens forhandler i Vestre Risør og Klevens ladesteder i Mandal», død $^{3}/_7$ 1681, skifte $^{11}/_{10}$ 1681¹. Han var søn af sogneprest til Vestre Moland hr. *Lauritz Nielsen* og *Anne Albrektsdtr.* og havde tidligere været gift, omkr. 1632, med *Lucretia Samuelsdtr.*, død 1658, der var datter af sogneprest til Holme [Mandal] hr. *Samuel Førgensen* og *Alis Hansdtr. Baad*. Med Bodil efterlod han ikke børn, men havde med Lucretia syv børn, der voxte op; af disse er hr. *Samuel Mandal*, student 1652, nævnt s. 146, *Lauritz Mandal*, student 1652, døde ung og ugift, *Birgitte Olufsdtr.* blev gift med postmester i Roskilde *Førgen Damianussen*, begr. $^{19}/_5$ 1684 s.steds, og *Førgen Olufsen Mandal*, der omtales nedenfor.

III. **Anna Lauritzdtr. Muus**, født $^{24}/_{10}$ 1617 i Varberg og død $^{18}/_3$ 1684 i Christiania, blev her gift $^{6}/_8$ 1649 med guldsmed *Peder Knutsen Fuell*, begr. $^{20}/_{10}$ 1671 i Christiania, fra hvis verksted udgik flere sølvkander m. v., der nævnes i hr. Muus' regnskaber. Deres søn *Lauritz* blev født i decbr. 1654 og datteren *Bente Fuell*, født $^{21}/_{10}$ 1660 i Christiania og død 1718 i Vaale, blev gift $^{8}/_1$ 1679 i Trøgstad med ovenn. *Førgen Olufsen Mandal*, født 1640 i Halsaa og død $^{27}/_{12}$ 1724 paa Reggestad i Vaale, Jarlsberg.

Jørgen Mandal blev 1684 sorenbirkeskriver i Nordre Jarlsberg district, 1685 «Grevskabets velfortroede amtsforvalter» [foged] og 1704 overbirkedommer og overinspectør [amtmand] samt fra 1705 til 1714 kirkeinspectør i grevskabet. Han blev 2den gang gift $^{13}/_6$ 1720 i Gjerpen med *Johanne Claudstr.*, enke efter lagmand *Lauritz Jacobsen* paa Ullevaal og datter af overhofrets-

bygsel i hendes gaard N. Vattum i Gran, hvis hele skyld var $2^{3}/_4$ skp@; denne gaardpart solgte de igjen $^{25}/_9$ 1700, thl. $^{12}/_{11}$ s. a., til *Sigrid Steffensdtr. sal. Torsten Eriksens*. Rp. 840 fol. 193. RA. [I 1664 var *Jacob de Cardi* bosat paa Gjefsen i Gran og samtidig boede paa garden Ensrud s.steds pudsig nok en *Lauritz Henningsen* med to voxne sønner; da dennes alder dengang opgives dels til 52 og dels til 64 aar, kan han imidlertid ikke være identisk med forann. *L. H. Muus*.]

¹ Rp. 2253 fol. 59. Se s. 146 og 155 samt «Arendals Geistlighed».

assessor *Claus Andersen* og *Anne Christensdtr.* af Skien. Af sidste ægteskab havde han ikke børn, men ved Bente Juell blev han stamfar for den østlandske presteslegt Mandal [Mandahl].

IV. **Gunde Lauritzsen Muus**, født $^{14}/_5$ 1620 i Varberg; senere skjebne ukjendt.

I. **Hr. Niels Lauritzsen Muus**, blev som s. 243 nævnt, født $^{25}/_8$ 1613 i Varberg, hvor han pro abitu erholdt sex sletdaler¹, kom i Christiania latinskole og blev student ved Kjøbenhavns universitet $^{8}/_5$ 1638. Han var i de følgende aar rimeligvis lærer, maaske hører ved Fredriksstads skole, og synes ikke at have været i geistlig virksomhed førend han $^{26}/_4$ 1645 af lagde embedseden som sogneprest til Trøgstad, hvilket kald han naturligvis fik ved at ville «conservere» den nys afdøde sogneprest hr. Anders Evensens unge enke. I kaldets ministerialbog fol. 287 flg. har han notert følgende om sin prestegaards byggelse:

«Anno 1635 den 9 Iunii Bleff dj huuse *S. Her Peder Poffuelsen* lod Bygde tomttett den 9 Junij och Siiden continuerede med Bygningen.

1636 den 27 begynte Muremesteren att mure Skorstenene och gaff hannem till Arbeitzløn 14 daller, och kostede dj med steen, Kalch, Murmester och alle anden behøringh for alle som der paa Arbeidede till Kost och løn, som dj nu stae, penge 43 dr. och 3 mk.

Anno 1650 den 31 Majj, først begynt att Tomte paa den Nye bygningh Her Niels Muus lod opbygge nær udj gaarden Brøgerhusett och Maarstalden och Siden den 5 Julii allt continuerede indtill den bleff opbyggt. Gud bevare den fra All Wlyche vaade och schade for Jesu Christj schyld.

Anno 1651 den 8 Majj begynte Muremesteren *Amund Tosten-sen* att Arbeide paa dj Ildstæder som ehr i Samme huus och gaff hannem med sine medgeselle till Arbeitzløn penge 6 Rix dr. Gud altingh i Jesu Naffn vell bevare.

Anno 1654 in Majo Bleff mitt Kammers och all den Byg-

¹ Skarstedt: Göteborg Stifts Herdaminne s. 1196, hvor det tilføies at han i 1672 som prest i Trøgstad blev stevnet af Varberg magistrat for 216 rdl. med rente fra 1645, «hvarför han och hans styffar Henrik Finssen hade pantsatt egendom utanför staden 1625, upgående til 157 daler, men skulden hade ökats til 549 daler.»

ningh forferdiget och timret, 57 Bleff Skorstenene Murett, gaff *Peder Murmester* aff Aschimb Songh till arbeitdzløn for dj 3 Spiser och 1 Skorsten penge 6 dr. Samme Aar gaff iegh *Hanns Glarmester* for Vinduerne att giøre, en Karm i mitt Kammers — $2\frac{1}{2}$ Rdr. Paa Bispekammerett 1 Karm — 9 mk., paa dett vestre Kammers 1 Karm — $7\frac{1}{2}$ mk., Kielderstuen 1 mk. 8 ss. drengestuen — 1 mk. Paa Graff i den lille Koffue vdi Stuen 1 Karm 5 mk. som iegh bekostede. Maarstalden opbyggt Ao. 1671.

Ao. 73 Sidst in Majo och først in Junie Bleff dett østre Nye Fæhuus opbyggt och af H. Niels Muus bekostett, strax altsammen forferdigett, Deus benedicat».

Ved Mikkelsmess 1669 blev hr. Niels Muus viceprovst, i 1678 provst og døde i embedet paa Trøgstad prestegaard i 1685, begr. $17/4$.

Den $9/8$ 1646 blev han viet i Trøgstad med sin formand *hr. Anders Evensen*¹ enke *Idde Pedersdtr.*, der var f. $10/11$ 1624 i Trøgstad og døde der $18/12$ 1672, begr. $28/12$, datter af hr. Anders's formand

¹ *Hans Helleesen*, bror af raadmand i Oslo *Bertel Helleesen*, døde som handelsmand i Oslo 1620 og havde fire døtre: 1. *Aslaug Hansdtr.*, der i 1628 opholdt sig i det Bergen'ske, 2. en datter gift med *Torsten Colbjørnsen Arneberg* i Christiania, 3. *Ellen Hansdtr.* gift med den bekendte prest i Romedal *hr. Christen Steffensen Bang*, og 4:

Marthe Hansdtr., der var gift med kjøbmand i Oslo *Even Andersen*, som hvis enke hun i 1627 eiede Mangset i Odalen og 15 lis^ø i gaarden Rønne i Hof i Solør og med hvem hun havde børnene:

1. *Ingeborg Evensdtr.*, gift med sogneprest til Romedal *hr. Niels Christensen Hofer*, se s. 250.

2. *Hr. Oluf Evensen*, sogneprest til Gjerdrum, se s. 239.

3. *Hr. Anders Evensen*, født 1612 i Oslo, blev student $22/11$ 1634, hører [rector?] ved Fredriksstads skole 1635, ordin. capellan $25/7$ 1640 i Trøgstad hos hr. Peder Povelsen, ved hvis død $15/7$ 1642 han ifl. successionsbestalling blev sogneprest og døde i dette embede $20/8$ 1645. Se Stathold. Extract-protokol. I s. 9 og 12. Gift 1642 med ovenn. *Idde Pedersdtr.* med hvem han havde to sønner, der arvede sin farmors gaard Rønne:

a. *Hr. Even Andersen*, født 1643, student $18/6$ 1663, blev $27/9$ 1671 capellan hos sin stifter hr. Muus i Trøgstad, derefter feltprest og $28/11$ 1685 capellan med kaldsbrev af $16/1$ 1686 til Biri, hvor han $10/8$ 1688 efterfulgte hr. Nils Brinch som sogneprest og døde $8/2$ 1704. Gift $22/10$ 1680 i Christiania med *Johanne Engebretsdtr.*; deres søn *hr. Engebret Evensen Trøgstad* blev ordin. $24/8$ 1703 til capellan i Biri hos sin far og efterfulgte ham som sogneprest $1/8$ 1704.

i embedet *hr. Peder Povelsen*; se s. 41 og 110. Blandt sine talrige optegnelser og regnskaber i Trøgstads ældste ministerialbog har *hr. Niels* ogsaa anbragt en fortegnelse over det sølvtoi, som han fik i bryllupsgaver, og da den visselig er temmelig enestaaende i sin art, skal den gjengives her: af biskop Boesens enke *Bodil Andersdr.* en sølvkande paa 20 lod [10 rdl.], af sin mor et sølvbæger, af sin værmor *Anne Bentsdr.* et sølvbæger [6 rdl.], af søsteren *Anna Muus* 2 sølvskeer paa 7 lod [$3\frac{1}{2}$ rdl.], af fætterten *Rasmus Madsen* 1 sølvske paa $3\frac{1}{2}$ lod, af brudens tre søstre *Dorthe* og *Else Pedersdøtre* 2 bægere hvert paa 8 lod 3 kvintin og af *Margrete Pedersdr.* et sølvsaltkar paa $7\frac{1}{2}$ lod, af svogeren *hr. Lauge Ravn* paa *Askim* 2 sølvskeer paa 7 lod ÷ 1 kvintin og af dennes døtre *Maren* og *Anne* tils. 6 rdl., af *hr. Svend* paa *Kraakstad* et bæger [5 rdl.], af *hr. Jens* paa *Enebak* et bæger [8 rdl.], af *mag. Erik Madsen* paa *Rakkestad* 2 sølvskeer paa 7 lod, af *hr. Botle* paa *Rødenes* 4 rdl. og af dennes datter *Anne* 2 skeer [15 mk.], af *hr. Hans Mule* paa *Eisberg* 2 skeer [2 rdl.], af *hr. Christian Dop* capellan i *Sanderherred* 2 bægere paa 24 lod [12 rdl.] og [heraf?] 1 bæger med laag [8 rdl.], af *Jens Hof*¹ et bæger paa 8 lod, af *Christen Hof* 2 rdl., af *hr. Christen Christensen* paa *Fet* 2 skeer og af *Anne Christensdr.* 1 rdl., af *mag. Jesse Madsen*, rector i *Christiania*, 3 rdl., af fogden *Jørgen Nielsen Holst* paa *Hersæter* 4 rdl., og af *Lauritz Hammer*, *Torsten Arntsen* og *Arnt Torstensen* i *Christiania* henholdsvis 3 rdl., 4 rdl. og 1 lidet saltkar 4 lod. — Som en forsynlig mand summerer *hr. Niels* sine gaver op og faar den nette vegt af $2\frac{1}{2}$ pund 10 lod sølv.

Under $18/11$ 1674 lod *hr. Niels* holde skifte efter sin afdøde hustru; det eksisterer ikke længer, men nævnes thinglyst $9/4$ 1675.

b. *Anders Andersen*, født 1645, blev kjøbmand i *Christiania* og kom her i stor gjeldsforpligtelse, hvorfor han endog en tid sad arrestert; han flyttede derefter tilbage til *Trøgstad*, hvor han ved skifteudlæg efter moderen $18/11$ 1674 fik gaarden *Henningsmoen* og døde her 1690, begr. $9/8$, vistnok ugift. Jfr. PHT. 4 V s. 21 noten.

¹ *Jens Hof* er formentlig den *Jens Christensen Hof*, der $8/6$ 1648 aflagde ed som capellan i *Skien* og $8/8$ 1659 som sogneprest til *Holden* i *Telemarken*, hvor han døde 1668 efter $17/4$ 1667 i *Skien* at have ægtet *Dorthe Christensdr.* Ved skiftet efter ham i 1668 oplyses, at hans mor var bosat i *Smaalenene* og hans søstersøn var *Jacob Jacobsen* i *Spydeberg*.

Skifte efter presten selv holdtes $\frac{25}{5}$ 1685, og boet havde da activer til 1757 rdl., hvoraf de 947 faldt paa det faste gods¹ og resten paa løsøret. Heraf faldt igjen 178 rdl. paa sølvtoi og 108 paa creaturer. Af boets masse blev 830 rdl. forlods udbetalt børnene som morsarv og hjemmegave, og dernæst fradraget den paahvilende gjeld paa ialt 471 rdl., hvorved der sluttelig blev 436 rdl. i behold. — Foruden en dødfødt datter havde hr. Niels Muus følgende i Trøgstad fødte børn [A—K]:

A. **Berete Muus**, f. $\frac{3}{5}$ 1647 og død $\frac{3}{5}$ 1667 i Trøgstad, hvor hun $\frac{16}{10}$ 1664 ægtede hr. *Niels Pedersen Brunov*, der efter eget opgivende i Trøgstad kirkebog var f. $\frac{3}{4}$ 1635 i Fet og søn af lensmand *Peder Christophersen Jølsen* og 1ste hustru *Maren Nielsdtr.*² Han er formentlig den Nicolaus Petri Norvagus, der privat dimittert blev student i Kjøbenhavn $\frac{6}{5}$ 1654; aflagde $\frac{28}{2}$ 1662 embedsed som capellan i Trøgstad, hvor han som saadan brugte $1\frac{1}{2}$ skppd. i gaarden Graf og fik $\frac{28}{4}$ 1663 successionsbestalling som sogneprest efter Muus³, ved hvis død.

¹ Desuden fremlagdes der nogle missiver og acter om noget jordegods paa 7 td. sæd udenfor Varberg efter den sal. mands søsters bekjendende at være sal. provsten arvelig tilfalden; men som ingen rigtig efterretning i denne post befandtes, kunde det heller ikke ansees i deling at komme stervboet til gode, men arvingerne selv herudi at lade sig informere og underrette, om de sig ellers agter at søge noget der paa steden i sin tid.

² *Peder Christophersen* paa Jølsen i Fet døde $\frac{3}{4}$ 1690 i høi alder, skifte $\frac{12}{2}$ 1691 [Rp. 558 fol. 136]. Med sin første hustru *Maren Nielsdtr.* efterlod han foruden hr. *Niels* døtrene *Marthe*, gift med *Arne Christophersen* paa Holum, og *Anne Pedersdtr.*, der blev gift $\frac{28}{6}$ 1678 i Trøgstad med klokker s.steds *Claus Sigvardsen*, en Hallænding, der blev student i Kjøbenhavn $\frac{11}{6}$ 1642 og hvis anbringelse i Trøgstad vel kan tilskrives et ungdomsbekjendskab med presten Muus. *Claus* var tidligere gift $\frac{19}{7}$ 1654 i Trøgstad med enken efter «*Amund Klokker*» [død $\frac{19}{11}$ 1653, 56 aar gl.] *Alis Børgesdtr.*, f. 1616 og begr. $\frac{18}{12}$ 1676, og selv døde han 76 aar gl. i 1696, begr. $\frac{18}{12}$; ved det $\frac{9}{8}$ 1697 afholdte skifte levede af første ægteskab datteren *Margrete*, db. $\frac{27}{7}$ 1659, og af sidste *Alis* og *Karen Clausdøtre*.

Peder Christophersen Jølsen var anden gang gift med *Inger Hansdtr. Madsen Stalsberg* og efterlod hende med tre børn: *Jens Pedersen Jølsen*, der blev lensmand i Fet, *Hans Pedersen* paa Asak og *Anne Pedersdtr.*, der blev gift med *Christopher Jensen Asak*.

³ Fogedregnskabet for Heggen og Frøland 1680, RA. — I klokker Svendsens manuscript om Christiania stifts geistlighed hersker der ren confusion vedk. hr. *Niels Brunov*, idet han dels er blandet sammen med sin efterfølger hr. *Niels Pedersen Bromand* og dels med en *Niels Pedersen Børse*, der aldrig

i april 1685 han tiltraadte embedet og døde i dette ²⁰/₁ 1694 paa Trøgstad prestegaard. Efter Beretes tidlige død blev Brunov gift paany ⁶/₆ 1668 i Trøgstad med *Christense Hofer*, en prestedatter af Romedal, hvorom se s. 251. Af første ægteskab havde han foruden et dødfødt barn datteren ¹:

Maren Brunov, f. ¹⁰/₂ 1667 paa Graf i Trøgstad og død ca. 1720 paa Vold i Østre Bærum, blev gift tre gange: 1ste gang ¹⁹/₆ 1689 i Trøgstad med *hr. Even Nielsen Romedal*, sogneprest til Askim, se s. 252, 2den gang ca. 1705 med *hr. Lauritz Nielsen Bragnes*, db. ³⁰/₁₀ 1668 i Chr.ia, sogneprest til Askim fra ²⁶/₆ 1705 til sin død i 1707, skifte ⁵/₆ s. a. [han var bror af skomagermester *Ole Bragnes* i Christiania og søn af *Niels Lauritzsen Bragnes* og *Mette Christensdtr.*], og 3die gang 1708 med *Niels Svendsen Wold*, gaardbruger paa Vold i Asker, hvor han var f. 1683 og døde ²⁹/₁₂ 1735 efter nyt ægteskab ⁴/₂ 1723 i Sylling med *Maren Horn*. Af 2det ægteskab havde Maren Brunov ikke børn og af 3die kun en søn *hr. Even Nielsen Wold* resid. capellan til Askim ².

var prest, men ¹⁰/₆ 1704 blev klokker i Vestby, hvor skifte efter ham holdtes ¹⁷/₁ 1718. [Han var her gift med sin forgjænger *Carl Carlsens* datter *Karen Carlsdtr.*, der overlevede ham med fem børn].

- ¹ Med *Christense Hofer* havde *hr. Niels Brunov* børnene: 1. *Nicolaus*, db. ⁸⁰/₈ 1669 og begr. ¹⁴/₄ 1669. — 2. *hr. Bertel Brunov*, db. ¹⁰/₆ 1670, student 1693, capellan til Askim og senere sogneprest til Øls i Aalborg amt, hvor han døde 1720. [Hans søn *hr. Niels Bertelsen Brunov*, f. ¹⁹/₆ 1697 i Askim, student 1714, tog attestas 1717 og drog da til Norge; blev prest paa flaaeden.] — 3. *hr. Idal Johan Brunov*, db. ⁹/₁ 1673, blev sogneprest til Kousted i Randers amt og døde ²¹/₁ 1710 i Aalborg. — 4. *Johan Burchard Brunov*, db. ⁹/₁ 1675 og begr. ¹²/₁₂ 1675. — 5. *Fulina Brunov*, db. ¹²/₁₁ 1676 og begr. ¹⁸/₁₁ 1677. — 6. *Ellen Brunov*, f. ²⁰/₄ 1679, blev gift først med cornet *Niels Jensen Aamot* og derpaa 1715 i Trøgstad med *Ole Brynildsen Graf*. — 7. *Birgitte Brunov*, db. ²⁴/₄ 1681 og begr. ²⁷/₈ 1741, gift først med den bekendte sorenskriver i Heggen og Frøland *Asgeir Jonsson*, f. paa Island og død ²⁷/₆ 1707 i Askim [skifte ⁸⁰/₁₁ 1709 i Rp. 1233 fol. 144, uden børn], og derpaa ¹¹/₆ 1708 i Trøgstad med *Jacob Jensen Laumann*, student 1697, baccalaur 1700, ansat ²⁰/₁ 1709 som klokker i Trøgstad, hvor han døde ²²/₂ 1741, ⁶¹/₁₂ aar gl. — 8. *Karen Brunov*, db. ¹⁰/₆ 1683 og begr. ²¹/₁₂ 1683. — 9. *Ingeborg Brunov*, db. ⁸⁰/₁₂ 1685 og begr. ²⁴/₆ 1686.

Klokker Laumanns datter *Margrete Elisabeth Laumann*, f. ²⁹/₇ 1709, blev ved ægteskab ⁷/₆ 1743 i Chr.ia med købmand *Peder Christensen Meyer* [db. ¹/₁₁ 1704 i Fron] oldemor til godseierne *Lorentz* og *Thorvald Meyer* og stammor til grene af familierne *Eger*, *Heftyte*, *Keyser* m. fl.

- ² Se s. 54 og 86 samt *Fam. Woxen* s. 44, *Fam. Røer* s. 70, *N. Stiftelser* I s. 252.

B. **Else Muus**, f. $\frac{1}{11}$ 1650 og død $\frac{7}{12}$ 1684 i Trondhjem, blev gift $\frac{11}{11}$ 1674 med by- og raadstueskriver i Trondhjem *Niels Thomassen Wisløf*, efter hvem skifte holdtes $\frac{5}{5}$ 1705. Af deres børn var *Thomas Wisløf* f. $\frac{21}{11}$ 1674 i Trøgstad og efterfulgte $\frac{17}{3}$ 1705 sin far som notarius publicus og *Niels Wisløf* cancelliraad og sorenskriver i Hadeland, Land og Valdres.

C. **Kirsten Muus**, f. $\frac{17}{4}$ 1652 og død $\frac{11}{9}$ 1677 i Trøgstad, hvor hun blev gift $\frac{24}{8}$ 1677 med *Fochum Unroe*, db. $\frac{13}{8}$ 1653 i Christiania, hvor begr. $\frac{11}{4}$ 1694; søn af *Tønnes Fochumsen Unroe* og første hustru *Sara Gorrisdtr.*, se s. 234. Med Kirsten havde han sønnen *Gorris Unroe*, der blev født allerede $\frac{9}{8}$ 1677, og efter hendes død ægtede han $\frac{30}{4}$ 1679 i Chr.ia *Else Nielsdtr.*, som der blev begr. $\frac{19}{9}$ 1680.

D. **Lauritz Muus**, f. $\frac{23}{8}$ 1655 og død $\frac{17}{10}$ 1676 i Chr.ia, «Hans Høye Excell. tiener», ugift.

E. **Peder Muus**, f. $\frac{11}{2}$ 1658 og død $\frac{27}{5}$ 1677.

F. **Maren Muus**, f. $\frac{26}{3}$ 1659 og død $\frac{24}{8}$ 1659.

G. **Bent Muus**, f. $\frac{15}{7}$ 1660, blev privat dim. student i Kjøbenhavn $\frac{14}{7}$ 1683 og slog sig senere ned som gaardbruger paa Mellem-Rakkestad i Høland og døde her 1713, skifte $\frac{22}{5}$.¹ Med sin hustru *Anne Førgensdtr.*, se s. 226, efterlod han datteren *Idde Muus*, f. 1706 og død 1718 i Høland [efterlod 647 rdl. netto ved skifte $\frac{25}{8}$ s. a.].

H. **Anna Muus**, f. $\frac{14}{5}$ 1663, blev gift $\frac{10}{9}$ 1684 i Trøgstad med lensmand i Høland *Botle Christensen*, se s. 226.

I. **Henning Muus**, f. $\frac{15}{7}$ 1665 og død $\frac{14}{1}$ 1666.

K. **Bente Marie Muus**, f. $\frac{11}{2}$ 1667 og begr. $\frac{4}{8}$ 1709 i Chr.ia, blev gift $\frac{20}{1}$ 1686 i Trøgstad med *Morten Finckenhagen*, en formentlig tysk guldsmedgesell, der kom op til Christiania og her blev en meget benyttet guldsmed, begr. $\frac{29}{8}$ 1731. De havde flg. i Christiania fødte børn, der levede ved skiftet efter moderen $\frac{26}{7}$ 1712:

1. *Idde Margrete Finckenhagen*, db. $\frac{1}{12}$ 1686 og gift $\frac{23}{8}$ 1708 i Chr.ia med *Niels Nielsen Cimber*, foged i Fosen 1708—37.
 2. *Hans Finckenhagen*, [barn] db. $\frac{9}{8}$ 1688.
 3. *Niels Finckenhagen*, db. $\frac{4}{8}$ 1690.
 4. *Birthe Finckenhagen*, db. $\frac{26}{8}$ 1692 og gift $\frac{9}{11}$ 1720 i Chr.ia med guldsmed
- } En af disse blev begr. $\frac{20}{11}$ 1716.

¹ Udenfor ægteskab havde han med pigen *Karen Casparsdtr.* to uægte børn, født i Chr.ia: *Idde* db. $\frac{27}{10}$ 1683 og *Maren* db. $\frac{12}{2}$ 1685.

- Jacob Nielsen*¹, der var f. 1693 i Vang paa Hedemarken og søn af klokker *Niels Larsen*, f. $\frac{4}{8}$ 1664, og *Ellen Michelsdtr.* Flere af deres børn optog moderens familienavn og fra dem nedstammer den yngre slegt Finckenhagen.
5. *Judithe Finckenhagen*, db. $\frac{5}{8}$ 1694 og gift $\frac{17}{12}$ 1715 i Chr.ia med *Niels Boesen*.
 6. *Else Christine Finckenhagen*, f. ca. 1696 og begr. $\frac{9}{12}$ 1726 i Chr.ia, hvor gift $\frac{12}{12}$ 1725 med guldsmed *Romanus Anderssen Møller [Pharo]*.
 7. *Anne Marie Finckenhagen*, f. ca. 1698 og død $\frac{11}{4}$ 1744 i Løiten, blev gift $\frac{2}{1}$ 1728 i Chr.ia med sogneprest til Løiten *hr. Jens Abildgaard*.
 8. *Boel Marie Finckenhagen*, db. $\frac{6}{8}$ 1700 og gift $\frac{10}{12}$ 1723 med *Peter Wølner*.

Hermed afsluttes meddelelserne om Trøgstadfamilien Muus, der forlængst er uddød paa mandssiden. Paa spindesiden har den derimod en overmaade talrig descendents, hvortil bl. a. hører en liden familie, der antog navn efter sin stamfars præstekald Romedal og i det følgende skal gives en kort omtale.

Prestefamilien Romedal.

Hr. Niels Christensen Hofer, ogsaa skrevet Hofver, sogneprest til Romedal, er stamfar for denne familie. Han var en jyde, blev fra Ribe skole student ved Kjøbenhavns universitet $\frac{26}{4}$ 1634 og havde maaske employ i Danmark inden han kom i geistlig virksomhed i Norge, hvor han i 1640-aarene var capellan hos den bekjendte sogneprest til Romedal *hr. Christen Steffensen Bang*, hvis hustrus søsterdatter han ægtede. I 1647 boede han som capellan paa sin eiendomsgaard Granberg², der havde en aarlig skyld paa 2 huder og tidligere havde tilhørt den store jorddrot *Niels Hvam* i Nes. I denne tid kaldes han gjerne «hr. Niels Granberg». Da hr. Christen Bang i 1655 blev permittert fra sit embede for helt at kunne ofre sig for sine literære sysler og flyttede ned til Christiania, blev hr. Niels vicarierende sogneprest, et forhold, der varede til henimod udgangen af 1657, da han udnævntes til embedet og $\frac{7}{11}$ s. a. aflagde sin embedsed: «Ministerium sacrum, nec non alia, quæ

¹ Hans bror *Michel Nielsen* f. $\frac{30}{8}$ 1689, døde $\frac{8}{7}$ 1741 som købmand i Christiania i ægteskab med *Maren Leth*, datter af købmand *Hans Gotfredsen* og *Helwig Pedersdtr. Leth*. Deres søn *Niels Michelsen Leth* blev sorenskriver i Ringerike og Hallingdal. Se PHT, I II s. 335 og 2 V s. 173.

² Jordebog over Hedemarken etc. i DRA.

illud concernunt, spiritu dei adjuvante, me fideliter obire velle polliceor obsequium et honorem exhibere Magistratui meo piissimo cum Ecclesiastico tum politico, eodem Sancto Spiritu ductus devote promitto Nicolaus Christiani Hoverius». ¹ I dette embede døde han paa Romedals prestegaard i 1665. Ved det ⁸/₈ 1666 afholdte skifte udbragtes boets activer til 1270 rdl., der fradraget gjelden paa 561 gav 709 rdl. i behold.

Før 1650 havde hr. Niels ægtet *Ingeborg Evensdtr.*, der overlevede ham og i 1666 havde sit naadensaar i kaldet; hun var datter af den s. 244 nævnte kjøbmand i Oslo *Even Andersen* og *Marthe Hansdtr.* Af deres mange børn voxte kun fem op [I—V]:

I. **Christense Nielsdtr. Hofer**, gift med sogneprest til Trøgstad hr. *Niels Pedersen Brunov*, se s. 248.

II. **Christen Nielsen** [Hofer] **Romedal**, blev borger i Christiania og levede her i trange kaar, begr. ⁵/₄ 1713 med fri jord paa Vaterlands kirkegaard. Hans hustru *Thale Hansdtr.* døde i «det gamle fattighus» og blev begr. ²⁵/₈ 1725 s.steds med «fri jord og de to mindste klokker». De havde to børn: *Niels* db. ¹⁰/₁₀ 1677 og *Elisabeth Romedal* db. ¹⁸/₈ 1680.

III. **Mette Nielsdtr. Hofer**, død 1701 i Romedal, geistligt skifte ¹⁶/₈ s. a.; gift først med hr. *Johan Burchardsen Madfeldt*, der ¹/₁₂ 1665 efterfulgte sin værfar i Romedals presteembede og døde der 1674, og dernæst 1675 med mag. *Isach Andersen Cold*, der ⁸/₈ 1674 blev kaldet og ²⁴/₇ s. a. fik bestalling som resid. capellan med succession til Romedal, hvor han efterfulgte hr. Madfeldt som sogneprest ²⁴/₇ 1674; han blev provst, afstod i 1724 embedet til sin svigersøn hr. *Peder Grüner* og døde i 1736, 81 aar gl., efter ca. 1702 at have indgaaet nyt ægteskab med *Maren Hasberg*.

IV. **Sophie Nielsdtr.** [Hofer] **Romedal**, f. 1659 og begr. ⁷/₇ 1717 i Trøgstad, hvor hun blev gift ²¹/₈ 1680 med *Hans Jørgensen Holst*², begr. ¹⁹/₇ 1717, 73 aar gl. i Trøgstad, søn

¹ Protokol med geistliges embedsed i RA.

² Han var tidligere gift ¹/₁₁ 1676 i Trøgstad med løjtnant *Philip Hages* enke *Karen Jørgensdtr.*, f. 1654 i Høland og begr. ²⁹/₅ 1678 i Trøgstad. Med Håge havde hun datteren *Sidsel Cathrine Hage*, der blev gift med kjøbmand *Ole Gløersen* paa Fredrikshald [jfr. Fam. Gløersen s. 3 og 5].

Karen Jørgensdtr. var datter af *Jørgen Svendsen* paa Østby i Høland,

af den rige foged *Jørgen Nielsen Holst* paa Hersæter og *Maren Jensdtr. Pharo*, se s. 224. Han var først i guldsmedlære hos Bernt Platt i Christiania, men foretrak snart det hjemlige jordbrug og købte $\frac{15}{8}$ 1680 den ene halvdel i Hersæter af sin mor og resten $\frac{21}{8}$ 1695; sin odelsgaard Gundelsby i Rakkestad solgte han $\frac{19}{8}$ 1690 til Arne Evensen Grimstad og hustru Ragnhild Pedersdtr.

V. Hr. **Even Nielsen** [Hofer] **Romedal**, f. 1661, kom i Christiania skole og drog udrustet med 36 rdl. i lommen, som hr. Niels Muus i Trøgstad forstrakte ham af værgemidler tilhørende fætterne Even og Anders Andersønner, til Kjøbenhavns universitet, hvor han blev student $\frac{18}{7}$ 1681. Den $\frac{31}{8}$ 1683 kom han tilbage igjen til Trøgstad og blev her $\frac{28}{8}$ 1688 kaldet til capellan hos hr. Niels Brunov, hvis datter han ægtede. Da hr. Niels var død $\frac{20}{1}$ 1694 «efterladende en enke med 5 børn i stor vidtløftighed», søgte hr. Even om succession i kaldet «de bedrøvede efterladte til en tilflugt» og vedlagde biskop Rosings attest for «opbyggelige gaver paa prædikestolen samt sømmeligt prestelevnet». Trøgstad presteembede blev imidlertid under $\frac{27}{1}$ 1694 givet til *hr. Niels Pedersen Bromand*¹, der fra $\frac{27}{8}$ 1691 havde været sogneprest til Askim, og uden fornyet ansøgning blev nu hr. Even udnævnt $\frac{17}{2}$ 1694 til sogneprest til det derved ledigblevne Askim. Og i dette embede døde han sidst i 1705; skiftet holdtes $\frac{8}{8}$ s. a., men eksisterer ikke længer.

Den $\frac{19}{8}$ 1689 blev hr. Even viet i Trøgstad med *Maren*

død $\frac{15}{8}$ 1686, og 1ste hustru *Sidsel Sparre*, en adelsjomfru, hvem han efter sagnet bortførte, dtr. af *Emmik Sparre* til Viby og *Birgitte Clausdtr. Mylting*. Ved skiftet efter Jørgen Svendsen $\frac{24}{8}$ 1686 levede forøvrigt tre børn af dette ægteskab, fra hvem den norske Sparre-familie nedstammer, samt to børn med hans 2den hustru *Ingeborg Biering*, se s. 225. [Rp. 55 fol. 44 og 56 fol. 1.]
¹ Hr. *Niels Bromand* blev begr. $\frac{17}{4}$ 1706 i Trøgstad, til hvis kirke han og hustru skjænkede en ny altertavle. I det gyldne løvverk paa dens «vinger» er anbragt to medaljoner, hvori læses «Niels Person Bromand» «Karen Pers Dater Krisstrop». Hustruen Karen Pedersdtr. var datter af sogneprest til Kristrup i Aarhus stift *hr. Peder Nielsen*, død 1666, og søster af klokker i Trøgstad *Niels Pedersen Kristrup*, f. 1644, der først «ad scholam [Randers.] ob ruditate rejectus» «meliora pollicitus» blev student $\frac{19}{7}$ 1675 i Kjøbenhavn og derefter klokker i Trøgstad, hvor begr. $\frac{27}{1}$ 1709. — Hr. Niels havde sønnen *Christian Sigfried Bromand*, f. $\frac{10}{8}$ og begr. $\frac{17}{8}$ 1696 i Trøgstad.

Nielsdr. Brunov, se s. 248 og havde med hende følgende børn [A—E]:

A. B. **Else** og **Ingeborg Romedal**, tvillinger, f., db. og døde $^{27/4}$ 1690 i Trøgstad.

C. **Niels Romedal**, db. $^{25/10}$ 1691 og begr. $^{20/2}$ 1692 i Trøgstad.

D. **Niels Romedal**, db. $^{11/12}$ 1692 i Trøgstad, omkom ved ulykkestilfælde 1718 i Asker, hvor hans stiftar Niels Wold «i mange aar havde den sal. person til al skikkelighed fød, klæd og udi christelig lærdom og velanstaaende skikkeligheder oplært og opelsket, imedens han levede og siden paa det sal. menneskes legems besværlige eftersøgelse og sømmelige begravelse tilligemed videre hans døds og dødsarsages vidtløftige undersøgning havt store bekymringer . . .»¹. Ved det paa Vold under $^{4/10}$ 1718 afholdte skifteopgjør efterlod han noget over 241 rdl., der blev delt mellem søskenderne, da han selv var ugift.

E. **Nicolay Abraham Romedal**, f. 1698 i Askim og opkaldt efter den s. 229 nævnte major N. A. Møsting, var i skomagerlære hos Ole Bragnes i Christiania ved broderens skifte i 1718, men ved hjælp af de arvemidler, han da fik, i forbindelse med hvad der var tilfalden ham efter faderen og stiftfaderen og senere tilfød ham efter moderen, slog han han sig op paa trælastspeculationer og satte sine penge i jordegods. Under $^{27/12}$ 1723 fik han saaledes pantobligation paa 9 aaremaal [o: 27 aar] i *Jens Pedersen Bruns* gaard Røed i Torpedalen ved Fredrikshald for 1400 rdl. Denne obligation blev ikke senere indfriet og gaarden gik som eiendom over til Nicolay Romedal, som her tog fast bopæl. Den kaldtes almindelig «Romedals-Røed» helt ned i 1870-aarene og havde en landskyld af 3 huder. Han købte derhos gaardene Solbrekke og Fismedal i Bergs prestegjeld, erhvervede sig andele i Skiptvet og Rakkestad kirker med tilliggende jordegods og fik med sin første hustru arveparter i gaarden Nordby i Id og Nes i Berg prestegjeld. Nicolay Romedal var en ganske velstaaende herremand: hans 4 døtre af 1ste ægteskab arvede 2970 rdl. efter sine forældre, og da han afgik ved døden paa Røed i 1759 efterlod han 1258 rdl. til sine 2 sønner og 3 døtre af 2det ægteskab. Skiftet paagik fra $^{19/8}$

¹ Rp. 411 fol. 193. RA.

1759 til $1\frac{2}{6}$ 1760, men kjendes nu kun gennem de arveafkald m. v., der senere er thinglyst, og fra skiftet efter et af hans børn ¹.

Gift 1ste gang ca. 1730 med *Guri Fohnsdr. Bjørnstad* af Id sogn, død ca. 1748, søster bl. a. af Maren hr. Even Wolds hustru i Asker, se s. 54, og af Martha hr. Peder Landts hustru i Søndre Aurdal.

Gift 2den gang 1750 med *Karen Fuhrman*, f. $28/11$ 1721 i Holmedal og død $17/10$ 1792 paa Røed, begr. $24/10$ ved Asak, datter af sogneprest til Holmedal *hr. Tyge Nielsen Fuhrman* og *Anne Marie Bloch*, der var den bekjendte Bergensbisp *Ludvig Munthes* datterdatters datter. Efter Romedals død ægtede hun i 1760 procurator *Jens Grønlund*², f. 1717 paa Sjælland og begr. $4/7$ 1787 ved Asak, der ved dette sit ægteskab afsluttede sin praxis i Fredrikshald og bosatte sig paa Røed, hvilken gaard han tilligemed de øvrige ovenn. eiendomme udløste fra sine stiftbørn.

Af 1ste ægteskab havde Nicolay Romedal 4 børn [1—4] og af 2det 5 børn [5—9]:

1. **Marthe Sophie Romedal**, døde ugift paa Skattebøl i Rakkestad hos sin søster og svoger Morland, begr. $2/3$ 1773, og efterlod $897\frac{1}{2}$ rdl. ved det s.steds $19/6$ 1773 afholdte skifte.
2. **Maria Romedal**, levede 1773 i ægteskab med *Isak Jacobsen Nygaard* ved Fredriksstad færgested.
3. **Sophia Romedal** blev gift ca. 1758 med procurator *Simon Andreas Morland* paa Skattebøl i Rakkestad, hvor begr. $8/8$ 1803, 70 aar gl. [Se Fam. Bassøe s. 102.]

Deres datter *Gurine Marie Morland* blev gift med den bekjendte sogneprest til Eidsberg, titul. professor *J. N. Wilse*, hvis 2den hustru hun var.

4. **Johanne Marie Romedal**, f. 1738 og begr. $15/11$ 1788 i

¹ Rp. 3970 fol. 569, Rp. 4100 fol. 287 og Rp. 3971 fol. 85 fig., fol. 308 fig., fol 322, 327, 648 fig. RA.

² I dette ægteskab var to børn: en søn *Nicolay Romedal Grønlund*, der døde nogle uger gl., og datteren: *Birthe Laurentse Grønlund*, f. $28/11$ 1763 paa Røed og død $1/6$ 1833 i Chr.sand, gift $18/7$ 1787 med kjøbmand paa Fredrikshald *Jens Werner Bentzen*, se s. 220. Af deres børn var datteren *Jensine Laurentse Bentzen* f. $23/4$ 1790 og død $22/1$ 1877 i Chr.ia som enke efter krigscommissær *Johan Førgen Broch*, ved hvem hun blev mor bl. a. til professorerne *Ole Jacob Broch* og *Jens Peter Broch*.

Fredriksstad, blev her gift $\frac{7}{6}$ 1761 med kjøbmand og stads-
musicus *Cornelius Smith* [Smidt], f. 1729 og begr. $\frac{5}{19}$ 1782.
Af deres mange børn var:

a. *Nicoline Marie Smith*, db. $\frac{6}{19}$ 1776 i Fr.stad og død $\frac{17}{5}$ 1845 i Klæbo, gift 1ste gang med *hr. Ludvig Carl Nielsen*, der var f. $\frac{25}{6}$ 1762 i Fredericia, fulgte i 1788 som feltprest med general Strickers regiment paa toget til Sverige, blev 1789 aftensangsprest og rector i Tønsberg, i 1793 resid. capellan til Rakkestad og $\frac{1}{4}$ 1796 sogneprest til Rødenes, hvor han døde $\frac{8}{10}$ 1805¹. [Hans 1ste hustru Sophie Amalie Hopstock begr. $\frac{26}{9}$ 1794.] — 2den gang blev hun gift med sorenskriver i Guldalen *Mads Møller Dessen*, f. $\frac{14}{7}$ 1782 i Hallund i Jylland og død $\frac{10}{6}$ 1831 i Holtaalen, og af deres børn var *Inger Desideria Dessen* gift med sogneprest til Baklandet *hr. Frederik Nannestad Wexelsen*, hvis søn igjen er statsraad, biskop i Trondhjem *Vilhelm Andreas Wexelsen*, f. $\frac{5}{6}$ 1849 i Klæbo.

b. *Marthe Sophie Smith*, db. $\frac{17}{2}$ 1775 og død $\frac{25}{6}$ 1834 i Fr.stad, blev gift $\frac{17}{4}$ 1802 i Rødenes med kjøbmand i Fredriksstad *Andreas Bull*², f. $\frac{17}{1}$ 1774 s.steds og død 1836, søn af den rige kjøbmand *Peter Bull* og *Anne Marie Wulfsberg*.

5. **Even Nicolay Romedal**, f. 1753, blev landmand paa Sandem i Høland og døde 1786—93; gift $\frac{30}{6}$ 1775 i Høland med *Christine Pedersdtr. Sandem*, med hvem han havde flere døtre, hvoraf:

¹ Af deres mange børn var:

- a. *Sophie Amalie Nielsen*, f. $\frac{0}{1}$ 1796 i Rakkestad og død $\frac{22}{1}$ 1868 i København, gift $\frac{10}{4}$ 1821 med den bekjendte danske general *Jacob Scavenius Fibiger*.
b. *Else Johanne Maria Nielsen*, f. $\frac{30}{4}$ 1798 i Rødenes og død $\frac{15}{8}$ 1861 i Chr.ia, gift $\frac{15}{1}$ 1823 i Horg med sorenskriver i Fosen *Eiler Christian Holtermann*, med hvem hun bl. a. havde sønnen hofmarskalk *Markus Høyer Holtermann*, der i ægteskab med friherrinde *Sigrid Flemming* er stamfar for en svensk gren af slegten.
c. *Maren Dorothea Nielsen*, db. $\frac{8}{6}$ 1800 i Rødenes og død 1874 paa Lillehammer, gift $\frac{27}{8}$ 1827 med provst og sogneprest til Øier *hr. Niels Christian Nissen*; han var bror af expeditjonschef, rector i Christiania *Ole Hartwig Nissen* og søn af provst og sogneprest til Melhus *Peder Schielderup Nissen*.

² Af deres børn var: *Anna Maria Bull*, f. $\frac{12}{1}$ 1803 i Fr.stad og død $\frac{24}{6}$ 1870, gift $\frac{28}{6}$ 1822 med biskop i Trondhjem *Hans Riddervold*, storthingspræsident, storkors af St. O. O., f. $\frac{7}{11}$ 1795 i Borre og død $\frac{30}{7}$ 1876 i Chr.ia.

Bolette Sophie Romedal, db. $^{10}/_1$ 1777, blev gift i Høland, først $^1/_1$ 1793 med *Clemet Hansen Østbye*, død $^8/_1$ 1795 [søn af Hans Eriksen Østbye og 1ste hustru Margrete Clemetsdtr.], og derpaa $^{13}/_{12}$ 1795 med *Clemet Heyerdahl* paa Sandem. [Se Fam. Heyerdahl, 1890, s. 52].

6. **Anne Marie Romedal**, f. 1754 og død $^{22}/_{12}$ 1788 i Fredriksstad, blev gift $^{23}/_3$ 1776 paa Kollerud i Høland med *Peter Johan Østbye*, db. $^{28}/_8$ 1753 i Høland, hvor han først var tømmermerker for trælasthandlere i Fredriksstad, men fik i 1778 færgprivilegiet i denne by, hvor han i 1779 opførte sig bolig af den gamle hovedbygning paa presteenkesædet i Tune, som han købte ved auction for 300 rdl. Han var søn af gaardbruger og kirkeeier i Høland *Hans Eriksen Østbye* og *Mette Cathrine Petersdtr.* og døde $^{21}/_1$ 1789 i Fr.stad efterladende 3 sønner og 2 døtre¹.
7. **Gurine Dorteia Romedal**, f. 1755 og død ca. 1803, militært skifte sl. $^{17}/_{11}$ 1803, blev gift 1ste gang $^{21}/_{10}$ 1776 i Berg med sagbrugseier og trælasthandler i Fredrikshald *Jacob Andreas Stang*, der døde ca. 1688 efter at have ødelagt en stor formue, og 2den gang ca. 1791 med captein i infanteriet *Thorleif Schönberg Schjelderup*, db. $^{26}/_2$ 1749 i Veø og død $^2/_1$ 1807 paa Vevlen i Id²; se nedenfor.
8. **Helene Margrete Romedal**, f. 1757 og død $^{14}/_4$ 1807 i Id, hvor hun blev gift $^{11}/_2$ 1805 med ovenn. svoger captein *Thorleif Schönberg Schjelderup*.
9. **Niels Fuhrman Romedal**, f. 1758, blev lamslaet og druknet i Femsjøen af en bortrømt svensk forbryder, som han paagreb og vilde føre fangen i baad til Fredrikshald 1782; skifte sl. $^{14}/_1$ 1783; ugift.

¹ Døtrene var: 1. *Karen Fuhrman Østbye*, f. $^{20}/_8$ 1781 i Fr.stad og død $^6/_{11}$ 1859 paa Kongsberg som enke efter geschworner *Samuel Samuelsen paa Haavet*, f. $^{24}/_8$ 1782 s.steds og død $^{29}/_8$ 1849, søn af geschworner og const. bergmester *Anders Samuelsen* og *Cathrine Dorothea Gloger*, — og 2. *Maren Sophie Østbye*, f. $^8/_5$ 1787 i Fr.stad, gift $^4/_{11}$ 1804 paa Kongsberg med forst-assistent *Andreas Hassel*, skifte $^{14}/_8$ 1837 i Kragerø, fra hvem Christianiafam. Hassel nedstammer.

² Af dette ægteskab var:

- a. *Maren Christine Schjelderup*, f. $^{12}/_1$ 1793 i Id og død $^{24}/_7$ 1864 i Drammen, gift med gjestgiver paa Eker *Hans Jacob Braun*.
- b. *Peter Andreas Schjelderup*, f. $^{26}/_1$ 1796 i Id og død $^{20}/_7$ 1854 som oberstl. og corpschef i kavaleriet.